

WYROK
z dnia 2 marca 2023 r.

Krajowa Izba Odwoławcza - w składzie:

Przewodniczący: Agnieszka Trojanowska
Protokolant: Aldona Karpińska

po rozpoznaniu na rozprawie w Warszawie w dniach 24 lutego 2023 r., 1 marca 2023 r. odwołania wniesionego do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej w dniu 8 lutego 2023 r. przez: **wykonawców wspólnie ubiegających się o zamówienie publiczne Konsorcjum: FS&P Arcus Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, ul. Gen. Abrahama 12 lokal XI i A. P. Architekci spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, ul. Międzyparkowa 4A** w postępowaniu prowadzonym przez zamawiającego **Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego z siedzibą w Warszawie, ul. gen. Sylwestra Kaliskiego 2**

przy udziale **wykonawcy Graph`IT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, ul. Stępińska 22/30** zgłaszającego przystąpienie w sprawie sygn. akt KIO 394/23 po stronie zamawiającego

orzeka:

1. oddala odwołanie,
2. kosztami postępowania obciąża **wykonawców wspólnie ubiegających się o zamówienie publiczne Konsorcjum: FS&P Arcus Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, ul. Gen. Abrahama 12 lokal XI i A. P. Architekci spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, ul. Międzyparkowa 4A** i:
 - 2.1 zalicza w poczet kosztów postępowania odwoławczego kwotę 15 000 zł 00 gr (słownie: piętnaście tysięcy złotych zero groszy) uiszczoną przez **wykonawców wspólnie ubiegających się o zamówienie publiczne Konsorcjum: FS&P Arcus Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, ul. Gen. Abrahama 12 lokal XI i A. P. Architekci spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, ul. Międzyparkowa 4A** tytułem wpisu od odwołania.

Stosownie do art. 579 ust. 1 i 580 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo

zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1710 z późn. zm.) na niniejszy wyrok - w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia - przysługuje skarga za pośrednictwem Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej do Sądu Okręgowego **w Warszawie**.

Przewodniczący:.....

Uzasadnienie

Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie dialogu konkurencyjnego na „Opracowanie dokumentacji projektowej i kosztorysowej na budowę Kompleksu Dydaktycznego Wojskowej Akademii Technicznej” zostało wszczęte ogłoszeniem opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 15 kwietnia 2022 r. r. pod numerem 2022/S 075-201919.

W dniu 1 lutego 2023 r. zamawiający dokonał wyboru oferty najkorzystniejszej.

W dniu 13 lutego 2023 r. Konsorcjum: FS&P Arcus Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, ul. Gen. Abrahama 12 lokal XI i A. P. Architekci spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, ul. Międzyparkowa 4A wniosło odwołanie. Odwołanie zostało wniesione przez pełnomocnika działającego na podstawie pełnomocnictwa z dnia 8 grudnia 2023 r. udzielonego przez obu członków konsorcjum, zgodnie z zasadami reprezentacji każdego z członków konsorcjum. Odwołanie zostało przekazane zamawiającemu w dniu 13 lutego 2023 r.

Odwołujący zarzucił zamawiającemu naruszenie:

- 1) art. 226 ust. 1 pkt 8 w zw. z art. 224 ust. 6 ustawy przez zaniechanie odrzucenia oferty GRAPH'IT, pomimo że oferta tego wykonawcy zawiera rażąco niską cenę, a wykonawca nie obalił domniemania rażąco niskiej ceny zgodnie z dyspozycją art. 224 ust. 5 ustawy;
- 2) art. 226 ust. 1 pkt 5 i 10 ustawy przez zaniechanie odrzucenia oferty GRAPH'IT, pomimo że zawiera ona błąd w obliczeniu ceny stanowiący jednocześnie o niezgodności treści oferty z warunkami zamówienia;
- 3) art. 239 ust. 1 i 2 ustawy przez wybór oferty GRAPH'IT pomimo, że oferta ta podlega odrzuceniu;
- 4) art. 16 pkt 1 ustawy oraz art. 17 ust. 2 ustawy przez prowadzenie postępowania w sposób naruszający zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia co doprowadziło do zaniechania odrzucenia oferty GRAPH'IT.

Wniósł o:

- 1) uwzględnienie odwołania,
- 2) nakazanie zamawiającemu:
 - a) unieważnienia czynności wyboru najkorzystniejszej oferty;
 - b) odrzucenia oferty złożonej przez GRAPH'IT.

Wniósł również o obciążenie zamawiającego w całości kosztami postępowania odwoławczego, tj. zasądzenie od zamawiającego na rzecz odwołującego kosztów wpisu od odwołania w wysokości 15.000,00 zł wraz z uzasadnionymi kosztami postępowania, w tym wynagrodze-

niem pełnomocnika według norm przepisanych na podstawie faktury, która zostanie przedłożona do akt sprawy na rozprawie, oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Odwołujący wskazał, że jest legitymowany do wniesienia odwołania, stosownie do wymagań określonych w art. 505 ust. 1 ustawy. Odwołujący złożył w postępowaniu ofertę, która zgodnie z informacją przekazaną przez zamawiającego z dnia 1.02.2023 r., sklasyfikowała się na 2. miejscu, za ofertą złożoną przez GRAPH'IT. W przypadku uznania przez Krajową Izbę Odwoławczą zasadności niniejszego odwołania, zamawiający będzie zobowiązany do odrzucenia oferty złożonej przez GRAPH'IT, a w konsekwencji odwołujący będzie miał możliwość uzyskania przedmiotowego zamówienia, ponieważ złożył ofertę najkorzystniejszą spośród ofert niepodlegających odrzuceniu.

W wyniku naruszenia przez zamawiającego przepisów wskazanych w petitum odwołania i wynikających z jego uzasadnienia, odwołujący może ponieść szkodę, wyrażającą się w pozbawieniu odwołującego możliwości zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego i otrzymania wynagrodzenia za jego realizację, w tym osiągnięcia zakładanego w ofercie zysku.

W protokole postępowania została ujawniona wartość szacunkowa zamówienia przyjęta przez zamawiającego w dniu 18.03.2022 r. w oparciu o rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 29 grudnia 2021 r. (Dz.U. poz. 2458) tab. 1 kat IV (Wycenę kosztorysu inwestorskiego obejmującego przedmiar, wyliczenie nakładów i wycenę robót dokonano w oparciu o WKI Wartość Kosztorysową Inwestycji – IV kwartał 2021 – WKI 7.740.21), tj. kwota 4 956 461,32 (po dodaniu podatku VAT – 6 096 447,42 zł brutto). Kwota 6 096 447,42 zł stanowi kwotę, jaką zamawiający przeznaczył na realizację zamówienia. Natomiast cena zaoferowana przez GRAPH'IT za wykonanie zamówienia podstawowego to 1 500 600,00 PLN brutto, co stanowi niecałe 25% wartości szacunkowej zamówienia powiększonej o VAT. Tak istotna różnica zaoferowanej ceny, niższa o ponad 75%, w stosunku do wartości zamówienia ustalonej przez zamawiającego z należytą starannością, w sposób oczywisty świadczy, że oferta zawiera cenę rażąco niską i jako taka powinna zostać odrzucona.

Zamawiający wezwał GRAPH'IT do wyjaśnienia rażąco niskiej ceny. Wykonawca ten, pismem z dnia 18.11.2022 r., udzielił wyjaśnień. Pomimo wniosku odwołującego, zamawiający nie udostępnił tych wyjaśnień powołując się na zastrzeżenie przez GRAPH'IT tajemnicy przedsiębiorstwa. Wyrokiem z dnia 29.12.2022 r. KIO nakazała odtajnić częściowo wyjaśnienia z dnia 18.11.2022 r. firmy GRAPH'IT. W dniu 3.01.2023 r. zamawiający przekazał częściowo odtajnione dokumenty firmy GRAPH'IT, o które odwołujący wnioskował przed wniesieniem odwołania, z wyłączeniem danych dotyczących szczegółowej kalkulacji ceny oferty, nazw kontrahentów, opisu autorskich rozwiązań technologicznych.

Zamawiający uznał, że wyjaśnienia w zakresie ceny oferty, złożone przez GRAPHIT w dniu 18.11.2022 r., są wystarczające dla obalenia domniemania rażąco niskiej ceny i po ponow-

nym badaniu i ocenie ofert wybrał ofertę GRAPH'IT jako najkorzystniejszą (informacja o wyborze najkorzystniejszej oferty z dnia 1.02.2023 r.).

Tymczasem według odwołującego, oferta złożona przez GRAPH'IT jest ofertą zawierającą rażąco niską cenę i jako taka powinna zostać odrzucona.

Zarzut zaniechania odrzucenia oferty GRAPH'IT pomimo zaoferowania przez tego wykonawcę rażąco niskiej ceny

Zgodnie z pkt XIV.2. SWZ podana w ofercie cena musi obejmować wszystkie koszty związane z wykonaniem i odbiorem przedmiotu zamówienia, w tym również nie ujęte w zakresie określonym przez zamawiającego, a wynikające z zastosowanej technologii, obowiązujących norm i przepisów i niezbędne do wykonania przedmiotu zamówienia.

Z kolei, mając na względzie zapis zawarty w § 4 ust. 2 wzoru umowy (załącznik nr 2 do SWZ), płatność za realizację przedmiotu Umowy zostanie zrealizowana w następujący sposób:

a) I rata po odebraniu dokumentacji projektowej i kosztorysowej, o której mowa w poz. 1 Zestawienia Kosztów Zadania (ZKZ) stanowiącego załącznik nr 2 do Umowy, (wynagrodzenie umowne ryczałtowe bez nadzorów autorskich), po dokonaniu protokolarnego odbioru przez strony dokumentacji projektowej i kosztorysowej oraz uzyskaniu wszelkich niezbędnych pozwoleń, uzgodnień urzędowych i certyfikatów wynikających z wykonywanej dokumentacji;

b) II rata po dokonaniu nadzorów autorskich na budowie – (20 x zł brutto) – po dokonaniu odbioru przez strony wykonania czynności nadzorów autorskich na terenie budowy z zastrzeżeniem § 3 ust. 2 i 3.

W Zestawieniu Kosztów Zadania wykonawca zobowiązany był podać odrębnie cenę za Dokumentację projektową i kosztorysową wraz z decyzjami administracyjnymi oraz Nadzory autorskie podczas realizacji budowy (20 pobyków). Z ZKZ złożonego przez GRAPH'IT wynika, że wykonanie dokumentacji projektowej i kosztorysowej wraz z decyzjami administracyjnymi zostało wycenione na kwotę 1 200 000,00 zł netto (1 476 000,00 zł brutto), zaś realizacja nadzoru wyniesie 20 000,00 netto (24 600 zł brutto).

Zakres kosztów jakie należy uwzględnić przy wycenie oferty bardzo szczegółowo i precyzyjnie wynika z Opisu przedmiotu zamówienia (stanowiącego Załącznik nr 1 do SWZ), a także z § 2 projektu umowy i innych postanowień umowy, w których zamawiający jednoznacznie zobowiązuje wykonawcę do pokrywania kosztów określonych czynności/działań. Tymczasem mając na względzie ceny zaoferowane przez GRAPH'IT odwołujący stwierdził, że nie jest możliwe wykonanie zamówienia w pełni zgodnie z wymaganiami zawartymi w SWZ za wynagrodzeniem zaoferowanym przez tych wykonawców bez poniesienia strat, a zatem poniżej ponoszonych kosztów. Zaoferowana przez tego wykonawcę cena jest rażąco niska, nierynkowa, nieprzystająca do realnych kosztów jakie należało przyjąć wyceniając prace wchodzące w zakres zamówienia zgodnie z wymaganiami zawartymi w SWZ.

Rażąco odbiega od standardów rynkowych cena za pełnienie nadzoru autorskiego w kwocie 24 600 zł brutto. Zamawiający oczekuje, że nadzór będzie pełniony w wymiarze „20 nadzorów autorskich na placu budowy”. W przypadku tak dużej i skomplikowanej inwestycji należy założyć, że uczestnictwo w naradach będzie zajmowało cały dzień, wraz z dojazdem na teren budowy. Przy uwzględnieniu projektantów z 7 branż (zgodnie z załącznikiem “wykaz osób skierowanych do realizacji przedmiotu zamówienia”) i cenie za jedną naradę w wysokości 1 000 zł netto, okazuje się, że wykonawca GRAPH'IT przewidział wynagrodzenie dla projektantów w kwocie maksymalnie 142,86 zł za osobę. Należy również zaznaczyć, że ilość nadzorów (20) jest niezwykle niska, jak na inwestycję o wielkości 15 000 m². Co do zasady nadzory autorskie, są wykonywane w celu nadzorowania prac i rozwiązywaniu napotykanym w trakcie prac problemów. Oczywistym jest dla odwołującego, że im większy budynek tym problemów jest więcej. A zatem ilość 20 wizyt na budowie, na pewno wzrośnie. Z kolei z punktu widzenia Prawa Budowlanego, Projektant ma obowiązek świadczyć nadzór budowlany; Prawo Budowlane, nie wspomina nic o płatnościach. A zatem w sytuacji, gdy wykonawca wyczerpie “płatne” nadzory autorskie, nadal będzie zmuszony (na podstawie przepisów Prawa Budowlanego) świadczyć nadzór autorski, ale już nieodpłatnie. Ponadto, standardowo, w przetargach publicznych zamawiający wyceniają nadzory autorskie na poziomie 5%-10% wartości dokumentacji projektowej.

Tak wyliczone wynagrodzenie nie obejmuje żadnych kosztów pośrednich, jak np. koszt dojazdu oraz obowiązków, które zgodnie z przepisami również są realizowane przez nadzór autorski, tj. odpowiadanie na liczne pytania firm budowlanych, przygotowywanie rozwiązań zamiennych, rozwiązywanie problemów ujawniających się w trakcie prowadzenia prac budowlanych, przygotowywanie wyjaśnień, koordynowanie wszystkich projektantów, udział w naradach koordynacyjnych na budowie wszystkich projektantów biorących udział w procesie projektowym, nie mówiąc już o zysku wykonawcy.

Wynagrodzenie dla projektantów wyniesie zatem nawet mniej niż 142,86 zł, tj. 17,86 zł za godzinę pracy projektanta, czyli poniżej minimalnej stawki godzinowej, o której mowa w art. 224 ust. 3 pkt 4 Ustawy. Tak określone wynagrodzenie należy uznać za niezgodne z prawem, a ponadto całkowicie nierealne i niepokrywające kosztów wynagrodzenia projektantów niezbędnych do pełnienia nadzorów autorskich. Projektanci, których dysponowaniem wykazywali się wykonawcy na etapie składania ofert to wykwalifikowani specjaliści z odpowiednim doświadczeniem. Fakt, że osoby takie nie wykonują pracy za stawki minimalnego wynagrodzenia (gdyby przyjąć, że narady nie będą trwały 8-u tylko np. 6 godzin, wówczas stawka godzinowa nieco wzrośnie przekraczając próg minimalnego wynagrodzenia), odwołujący uznaje za fakt notoryjny. Odwołujący ponadto podniósł, że z pewnością dowodów na realizację nadzorów w takich kwotach wykonawca GRAPH'IT nie przedstawił w swoich wyjaśnieniach rażąco niskiej ceny.

Równie nierealna i niepozwalająca na należyte wykonanie zamówienia według odwołującego jest zaferowana przez GRAPH'IT cena za wykonanie dokumentacji projektowej – 1 200 000 zł netto. Przyszła inwestycja charakteryzuje się wysokim poziomem skomplikowania, o czym świadczy sam fakt prowadzenia przedmiotowego postępowania w trybie dialogu konkurencyjnego oraz zakres prac projektowych, obejmujący rozbiórkę budynku, przebudowę i/lub nadbudowę, budowę budynku szkolno-dydaktycznego, budowę akademika/internatu, budowę hali sportowej, parkingu z drogami dojazdowymi, objęcie projektem zagospodarowania terenu, budowę boisk, budowę przyłączy do mediów (pkt I.1. OPZ), w tym:

1. projekty obiektów kubaturowych ok. 15 000m² oraz projekt zagospodarowania terenu z parkingami z drogami dojazdowymi,
2. nowy projekt koncepcji, przedstawiony przez zamawiającego projekt koncepcji nie spełnia przepisów obowiązującego prawa, na podstawie tego projektu koncepcyjnego nie jest możliwe uzyskanie pozwolenia na budowę i odebranie budynków do użytkowania (detale wskazano zamawiającemu na etapie dialogu konkurencyjnego),
3. uzgodnienie koncepcji z wszystkimi komórkami zamawiającego,
4. inwentaryzacja dendrologiczna ok. 60 drzew,
5. opracowanie badań gruntu,
6. wykonanie testów perkolacyjnych,
7. operat wodno prawny,
8. pozyskanie aktualnych warunków gestorów sieci (prąc, wod-kan, ciepło),
9. inwentaryzacja obiektu istniejącego,
10. ekspertyzę budowlaną budynku istniejącego,
11. projekt rozbiórki budynku 29B,
12. inwentaryzacja istniejącego drzewostanu i zieleni,
13. projekt architektoniczno - budowlany,
14. projekt zagospodarowania terenu,
15. opinia geotechniczna,
16. projekty techniczne wszystkich branż,
17. projekt drogowy,
18. projekt zewnętrzny akustyki,
19. projekt wewnętrzny akustyki,
20. projekt sieci zewnętrznych elektrycznych,
21. projekt sieci zewnętrznych teletechnicznych,
22. projekt instalacji sanitarnych zewnętrznych (węzeł ciepłowniczy i przyłącza ciepłownicze oraz sieć),
23. projekt wykonawczy branży architektonicznej,
24. projekt wykonawczy branży konstrukcyjnej,

25. projekt wykonawczy instalacji sanitarnych obiektów,
26. projekt wykonawczy instalacji HVAC,
27. projekt wykonawczy instalacji elektrycznych,
28. projekt wykonawczy instalacji teletechnicznych,
29. projekt technologii pełnej kuchni,
30. projekty z zakresu ochrony przeciwpożarowej.
31. projekt oddymiania,
32. wizualizacje zewnętrzne wszystkich obiektów,
33. projekty wnętrz typowych, sanitarnych, socjalnych, biurowych i dydaktycznych,
34. projekty umeblowania pomieszczeń użytkowych,
35. projekty aranżacji wnętrz sal wykładowych, auli i holi jak i pokoi akademika, sal wykładowych, innych
36. projekty akustyki i nagłośnienia z symulacją dla auli i sal lekcyjnych oraz wybranych gabinetów,
37. wizualizacje wnętrz pomieszczeń wskazanych powyżej (uwaga przekazana podczas dialogu przez zamawiającego)
38. uzgodnienie proj. arch., wnętrz, i akustyki z rzeczoznawcą ds. akustyki,
39. projekt oznakowania pomieszczeń,
40. przedmiary robót i STWOiR dla każdej z branż,
41. kosztorysy dla każdej z branż.

Ponadto zamawiający wymaga, aby inwestycja była zaprojektowana tak, aby zapewnione było, na każdym etapie jej realizacji, zachowanie ciągłości działalności dydaktycznej i wychowawczej Liceum. Liceum nie może zostać przeniesione do innej lokalizacji na czas realizacji inwestycji (pkt I.2.OPZ). Powyższe wskazuje, że realizacja projektu ma bardzo rozległy charakter, nie jest to typowe wykonanie dokumentacji projektowej dla budowy budynku.

Cena zaoferowana przez GRAPH'IT, zdaniem odwołującego, w żaden sposób nie pokryje kosztów wykonania przedmiotu zamówienia. Obecne (inflacja) ceny rynkowe kształtują się na poziomie od 180 zł/m² powierzchni do zaprojektowania, natomiast dla projektów wykonywanych w technologii BIM kształtują się od 200 zł/m² powierzchni do zaprojektowania. Czas wykonania projektów w obu technologiach jest podobny. Warto zauważyć, że zamawiający pierwotnie (kwiecień 2022) oszacował koszt wykonania zamówienia na poziomie 6 096 447,42 brutto (listopad 2022). Przekładając zaoferowaną cenę za wykonanie projektu (1 200 000 zł netto, 1 476 000 zł brutto) na liczbę metrów kwadratowych do zaprojektowania, tj. 15 000 m² otrzymujemy cenę netto 80 zł/m² (brutto 98,40 zł/m²), co stanowi cenę znacząco odbiegającą od obecnych cen rynkowych, cenę dumpingową, nie realną. Zwrócił uwagę, że w oferowanej cenie należy również uwzględnić koszt oprogramowania, utrzymania biura i nie mówiąc już o osiągnięciu zysku na tym zadaniu. Odwołujący podniósł również, że dokonane

przez odwołującego rozeznanie rynku wśród biur projektowych, potwierdza realność i rynkowość ceny odwołującego, a nie GRAPH'IT.

Odwołujący zauważył, że podana w piśmie zamawiającego (złożonym w postępowaniu odwoławczym KIO 3316/22) stawka roboczogodziny wskazana przez firmę Grafit w kwocie 47,62 jest niedoszacowana w stosunku do stawki roboczogodziny projektanta, który ma realizować projekt. Podane przez firmę GRAPH'IT widełki cenowe roboczogodziny skutkują błędami w wycenie końcowej. W związku z brakiem informacji dot. liczebności zespołu projektowego firmy GRAPH'IT i przypisaniu adekwatnej stawki roboczogodziny do poszczególnych członków, błędy w wycenie firmy GRAPH'IT można sprawdzić przez trzystopniową analizę, a mianowicie:

- jeśli przyjąć, że większość zespołu firmy GRAPH'IT pracuje za stawkę roboczogodziny 47,62 (które i tak są niedoszacowane) to stawka taka nie odpowiada, stawce roboczogodziny specjalisty niezbędnego do opracowania dokumentacji w sposób zgodny z wymaganiami zamawiającego.

- jeśli przyjąć, że odpowiedni specjaliści firmy GRAPH'IT pracują, za rynkowe stawki w granicach 145 zł, to nawet przy nawet niedoszacowanych 11 000 godzin niezbędnych (według firmy GRAPH'IT) do opracowania dokumentacji, łączna kwota kosztów tylko pracowników, przekroczy cenę zaoferowaną w wycenie

- jeśli przyjąć uśrednioną stawkę roboczogodziny na poziomie 97 zł, to przy niedoszacowanych 11 000 godzin pracy nad dokumentacją, same koszty pracownicze wyniosą ponad 1 mln. złotych, co przy braku wyceny za projekt wewnątrz i rażąco niskim niedoszacowaniu nadzorów autorskich, dyskwalifikuje i tę kalkulację.

W przedmiotowym stanie faktycznym, w przypadku oferty GRAPH'IT, zaistniało ustawowe domniemanie rażąco niskiej ceny, bowiem cena brutto oferty GRAPH'IT jest niższa o ustawowe ponad 30% od szacunkowej wartości zamówienia powiększonej o podatek VAT ustalonej przez zamawiającego przed wszczęciem postępowania, zaś zamawiający wezwał GRAPH'IT do złożenia wyjaśnień. W takiej sytuacji jedynie złożenie wyjaśnień obalających domniemanie zaoferowania przedmiotu zamówienia po cenie rażąco niskiej mogło uchronić tego wykonawcę przed odrzuceniem oferty. Wykonawca, wezwany do wyjaśnień zaoferowanej ceny, musi wykazać, że w odniesieniu do przedmiotu zamówienia dokonana przez niego wycena zamówienia obejmuje wszystkie jego elementy i odpowiada rynkowej wartości zamówienia z uwzględnieniem warunków dostępnych danemu wykonawcy. Odwołujący został pozbawiony możliwości zapoznania się i zweryfikowania rzetelności wyjaśnień udzielonych przez GRAPH'IT w pełnym zakresie. Jednakże wobec faktu, że zaoferowana przez GRAPH'IT cena nie może być ceną realną, nie pokrywa bowiem kosztów, które musiały zostać przyjęte, a nie ma możliwości obniżenia tych kosztów w tak istotny sposób, odwołujący

zakłada, że zamawiający dokonał oceny udzielonych wyjaśnień z naruszeniem przywołanych przepisów ustawy.

Odwołujący podkreślił, że GRAPH'IT nie tylko zaoferował cenę o 75% niższą niż szacunkowa wartość zamówienia, ale również znacząco niższą niż pozostali wykonawcy. Biorąc pod uwagę wartość złożonych ofert, należy wskazać, że GRAPH'IT zaoferował wykonanie przedmiotu zamówienia o 2 164 800 zł mniej niż odwołujący oraz o 3 852 400 zł mniej niż TPF. Powyższe porównanie cen wskazuje na rażące zaniżenie ceny oferty GRAPH'IT. Tak skrajne różnice nie pozwalają przyjąć, że istnieją obiektywne okoliczności pozwalające na obniżenie ceny do tak niskiego poziomu. Wykonawca GRAPH'IT w zaoferowanej cenie nie mógł zatem uwzględnić rynkowych kosztów wykonania zamówienia.

Przypomniał, że ceną rażąco niską, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem KIO, jest cena niepokrywająca średniego jednostkowego kosztu zmiennego wykonania, czyli pogarszająca wynik finansowy przedsiębiorstwa. Zawsze jednak konieczne jest, aby cena oferty była rażąco niska w stosunku do przedmiotu zamówienia, a dokładniej jego wartości rynkowej. W konsekwencji wartość rynkowa przedmiotu zamówienia, obejmująca jego pełny zakres i wszystkie konieczne do jego wykonania nakłady kosztowe, ustalana przez porównanie cen występujących w danej branży dla określonego asortymentu, stanowić będzie punkt odniesienia dla ceny rażąco niskiej. Rażąco niską ceną jest cena oderwana od realiów rynkowych, która nie pokrywa kosztów realizacji zamówienia, a zatem nie pozwala wykonawcy na jego należyte wykonanie bez poniesienia straty. Za rażąco niską cenę należy uznać taką cenę, która jest niewiarygodna dla wykonania przedmiotu zamówienia i jest całkowicie oderwana od realiów rynkowych. Ocena tej okoliczności powinna być dokonana z uwzględnieniem przedmiotu zamówienia, jego specyfiki i towarzyszących mu realiów rynkowych.

Zauważył również, że wyjaśnienia rażąco niskiej ceny powinny być konkretne i wyczerpujące, powinny odnosić się do konkretnych wartości ekonomicznych. Natomiast ogólne twierdzenia dotyczące np. posiadanego doświadczenia lub zasobów personalnych, bliskości bazy sprzętowej, posiadanie wiedzy i zdolności organizacyjnych itd. nie mogą zostać uznane za spełniające wymóg konkretności. Wyjaśnienia powinny również być kompletne, a zatem na ich podstawie zamawiający powinien móc ocenić, czy wykonawca uwzględnił w cenie oferty wszystkie istotne pozycje kosztowe. Wyjaśnienia składane przez specjalizujący się w danej branży podmiot nie mogą bowiem opierać się na ogólnych deklaracjach i zapewnieniach wykonawcy, mających na celu wywrzeć na zamawiającym wrażenie, jakoby cena oferty została skalkulowana w sposób rzetelny i prawidłowy. Wyjaśnienia wykonawcy powinny zawierać jednoznaczne informacje, przekładające się na uchwytne i wymierne wartości ekonomiczne, co powinno zostać poparte adekwatnymi i wiarygodnymi dowodami, ponieważ brak udowodnienia realności ceny winno bezwzględnie skutkować odrzuceniem oferty.

Wobec wykonawcy GRAPH'IT zdaniem odwołującego z pewnością nie zachodzą żadne szczególne okoliczności właściwe tylko temu wykonawcy, które pozwalają wycenić przedmiot zamówienia na aż tak rażąco niskim poziomie. Jak wskazano powyżej, ogromną część kosztów wykonania zamówienia stanowią koszty pracy specjalistów – projektantów i inżynierów, które nie mogą być oparte nawet o minimalne stawki wynagrodzenia, gdyż realne wynagrodzenie takich osób jest zdecydowanie wyższe.

W tym miejscu odwołujący odniósł się – na ile jest to możliwe, – do złożonych wyjaśnień rażąco niskiej ceny:

1. na str. 1 wyjaśnień GRAPH'IT wskazuje:

“ ... oferta usług wykonawcy jest rzetelna, a cena oferowana brutto- 1.500 600,00, zł nie jest w żaden sposób zaniżona lub rażąco niska, została skalkulowana z najwyższą starannością i uwzględnia zakładane koszty wraz z marżą, odpowiada rynkowym cenom podobnych usług oraz uwzględnia wszelkie elementy zamówienia, których wykonania zamawiający oczekuje od wykonawcy zgodnie z SWZ, wobec czego nie występują żadne przesłanki dla uznania ceny ofertowej jako rażąco niską...”

Odwołujący podniósł, że złożone przez GRAPH'IT oświadczenie, nie znajduje pokrycia w dowodach przedstawionych w dalszej części pisma stanowiącego wyjaśnienia w zakresie ceny oferty. To odwołanie ma na celu wykazanie, że w istocie, oferta GRAPH'IT jest nierzetelna, a zaoferowana cena za realizację przedmiotu zamówienia rażąco niska, a zatem nie odpowiada rynkowym cenom podobnych usług i nie uwzględnia wszystkich elementów zamówienia, których wykonania oczekuje zamawiający.

Wyjaśnienia rażąco niskiej ceny oraz wskazane 11 000 roboczogodzin (ilość godzin pracy personelu) przez GRAPH'IT (str. 11 wyjaśnień) wskazują, że wykonawca ten nie ujął w kalkulacji lub błędnie skalkulował (zakres zgodnie z PFU i OPIW):

1. Projektu umeblowania pomieszczeń użytkowych
2. Projektów aranżacji wnętrz dla pomieszczeń reprezentacyjnych (auli, holi, sal wykładowych, pokoi akademika, innych,)
3. Projektów wnętrz typowych: sanitarnych, socjalnych, biurowych, dydaktycznych

Oferowane w postępowaniach o udzielenie zamówienia w III kwartale 2022 ceny za wykonanie dokumentacji projektowej wnętrz dla podobnego zadania tylko w zakresie projektu koncepcyjnego (co stanowi 30% pełnej dokumentacji projektowej) stanowiły średnią cenę złożonych ofert na poziomie 106zł/ m2 za projekt koncepcyjny wnętrz.

Wskazaną cenę należy pomnożyć razy trzy, aby uzyskać cenę dokumentacji pełnej (składającej się z wszystkich faz) objętej przedmiotowym postępowaniem, co daje cenę ok 300zł/m2.

4. Projektu oznakowania pomieszczeń

5. Projekty akustyczne i nagłośnienia wraz z symulacją dla auli seminaryjnej oraz typowych sal lekcyjnych

6. Projekty akustyczne dla wybranych gabinetów

Świadczy to tym samym o błędzie w obliczeniu ceny stanowiącym jednocześnie o niezgodności treści oferty GRAPH'IT z warunkami zamówienia, co obliguje zamawiającego do odrzucenia oferty GRAPH'IT na podstawie art. 226 ust. 1 pkt 5 i 10 Ustawy.

Niezależnie od powyższego rażąco niska cena znajduje odzwierciedlenie w błędnej kalkulacji roboczogodzin wskazanej przez GRAPH'IT na poziomie 11 000 roboczogodzin (str. 11 wyjaśnień). Zgodnie z analizami kalkulacji roboczogodzin dla dokumentacji w technologii BIM:

- przy użyciu profesjonalnego oprogramowania BIMestiMATE

- na podstawie sprawdzenia wieloletnich statystyk prowadzonych przez odwołującego (FS&P Arcus istnieje 35 lat)

- na podstawie sprawdzenia ilości niezbędnych roboczogodzin do opracowania zadania za pomocą programu do automatycznego wyliczania roboczogodzin przy opracowaniu projektów wielobranżowych, program dostępny na stronie warsztataarchitekta.pl

- przy użyciu kalkulatora nakładów roboczogodzin Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej (wskazany kalkulator jest wykorzystywany podczas obliczania nakładów roboczogodzin w postępowaniach o udzielenie zamówienia zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym (Dz. U. poz. 2458) prawidłowo określona ilość niezbędnych roboczogodzin do należytego opracowania przedmiotowej dokumentacji, wynosi od 20 777 do 25 000 roboczogodzin.

Powyższe kalkulacje zostały przeprowadzone dwutorowo tj. zarówno dla opracowania dokumentacji w technologii BIM i metodą tradycyjną rysunków 2D. Różnice w kalkulacjach pomiędzy BIM i 2D są nieznaczne i pomijalne. Szczegóły opisano poniżej w punkcie 16. 8)

2) na str. 3 wyjaśnień GRAPH'IT wskazuje:

“... 1. Stan faktyczny

Zamawiający przeznaczył na realizację przedmiotowego zamówienia kwotę 6 096 0447, 42 zł brutto.

W postępowaniu złożono 3 oferty, a średnia arytmetyczna cen brutto wszystkich złożonych ofert wynosi 3 567 000,00 zł.

Cena oferty wykonawcy stanowi zatem ok 25% budżetu zamawiającego i ok 42% średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert. ...”

Pomijając błąd w podaniu kwoty, jaką zamawiający zamierza przeznaczyć na realizację zamówienia, w ocenie odwołującego GRAPH'IT, odnosząc zaoferowaną przez niego cenę do średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert bagatelizuje różnicę, jaka faktycznie

istnieje pomiędzy cenami zaoferowanymi przez pozostałych wykonawców. Odwołujący zauważył, że na średnią arytmetyczną cen wszystkich ofert, ma również wpływ rażąco zaniżona cena przez GRAPH'IT, stąd też średnia ta nie obrazuje cen rynkowych, realnych. Poniżej w tabeli wskazano, dysproporcje, jakie występują pomiędzy ceną oferty GRAPH'IT a wartością zamówienia i pozostałymi wykonawcami.

1.Kwota przeznaczona na realizację zamówienia 2. Procent 3. Wykonawca 4. Cena oferty 5.Udział procentowy oferty w kwocie przeznaczonej na realizację zamówienia

6 096 447,42 PLN 100%

GRAPH'IT 1 500 600,00 PLN 24,61%

FSP & APA 3 665 400,00 PLN 60,12%

TPF 5 535 000,00 PLN 90,79%

1. Wykonawca 2. Cena oferty 3. Średnia z ofert FSP & APA i TPF 4. Oferta GRAPH'IT 5. Udział procentowy oferty GRAPH'IT w stosunku do REANEJ średniej ceny oferowanej w przetargu

FSP & APA 3 665 400,00 PLN 4 600 200,00 PLN 1 500 600,00 PLN 32,62%

TPF 5 535 000,00 PLN

Powyższe zdaniem odwołującego zestawienie wskazuje, że cena zaoferowana przez GRAPH'IT stanowi tylko 24,61% wartości zamówienia ustalonej przez zamawiającego i stanowi tylko 32,62% średniej ceny oferowanej w postępowaniu o udzielenie zamówienia przez innych wykonawców. Oba wskaźniki wskazują na rażąco niską wycenę przez GRAPH'IT, która nie osiąga w żadnym z dwóch ujęć nawet 1/3 wartości. Oba wskaźniki, wykazują ewidentnie na zniżenie oferowanej ceny, poniżej kosztów szacowanych i rynkowych.

3) na str. 3 i str. 4 wyjaśnień GRAPH'IT podnosi, że

“... Istotnym jest też, że budżet zamawiającego dla inwestycji o średnim stopniu skomplikowania i szacunkowej powierzchni całkowitej ok 14 -15 tys m², wielokrotnie przewyższa budżety w podobnych innych postępowaniach, prowadzonych w trybie podstawowy, gdzie średni koszt jednostkowy dokumentacji projektowej wybranej oferty jest zazwyczaj w granicach 70-100 zł (co w razie potrzeby można łatwo zweryfikować o dostępne dane publiczne)...”

Odwołujący zwrócił uwagę, że porównania pomiędzy poszczególnymi ofertami w poszczególnych postępowaniach o udzielenie zamówienia można prowadzić tylko w oparciu o wspólny mianownik, tj.:

- inwestycję porównywane muszą mieć podobny poziom skomplikowania;
- inwestycje porównywane muszą mieć bardzo zbliżony zakres opracowania, np. muszą posiadać w swym zakresie: projekty wnętrz, projekt budynku, projekty przyłączy, ekspertyzy akustyczne i inne kosztotwórcze elementy;

- okres, w jakim postępowania o udzielenie zamówienia były organizowane - czynnik czasowy jest niezmiernie ważny.

Ponadto, istotne jest prezentowanie danych w jednoznacznych, porównywalnych jednostkach, tzn. czy wskazując na m² inwestycji, mamy na myśli m² powierzchni całkowitej czy powierzchni użytkowej? Powierzchnia użytkowa różni się bowiem od powierzchni całkowitej o 25% - 35% (w zależności od budynku). Ponadto należy wskazać, czy podawana cena jest ceną brutto czy netto. Wykonawca GRAPH'IT nie wyjaśnił, stawiając ww. cytowaną tezę w wyjaśnieniach żadnego z tych jakże ważnych składowych obliczeń. Tylko przy uwzględnieniu tych wspólnych wartości/założeń można dokonywać realnych porównań.

Odwołujący zwrócił również uwagę, że GRAPH'IT nie przedstawił żadnych dowodów na poparcie swego stanowiska, odsyłając adresata pisma (zamawiającego) do wiedzy ogólnie znanej. Wykonawca GRAPH'IT w swych wyjaśnieniach w sposób bardzo ogólny posłużył się wskazaniem na „jakieś” ceny średnie bez podania danych dotyczących postępowań o udzielenie zamówienia, z których te jego dane zostały zaczerpnięte. Tak ogólnie postawione tezy, w żaden sposób nie mogą świadczyć o wypełnieniu obowiązków wynikających z art. 224 ust. 5 Ustawy.

4) na str. 4 wyjaśnień GRAPH'IT podnosi, że

“... Jesteśmy przekonani, że świadomość wartości rynkowej ma sam zamawiający, gdyż formułując warunki udziału w postępowaniu i kryteria pozacenowe utożsamiał wartość projektu w wysokości 1 mln złotych brutto z powierzchnią projektu 10 000 m² co daje wskaźnik 100zł/m², a więc dokładnie taki jaki okazuje się być wynikiem ilorazu wartości naszej oferty w odniesieniu do skali obiektu. ...”

Tak postawiona teza stanowi nadinterpretację zapisów OPIW. Przede wszystkim należy odpowiedzieć sobie na pytanie, czemu służą warunki udziału w postępowaniu i kryteria oceny ofert. Pierwsze z nich dają zamawiającemu gwarancję wybrania wykonawcy dającego rękojmię należytego wykonania zamówienia, drugie – umożliwiają dokonanie wyboru oferty najkorzystniejszej. Stąd też odnoszenie określonych przez zamawiającego warunków udziału w postępowaniu, czy kryteriów oceny ofert do ceny zaoferowanej za realizację przedmiotu zamówienia, jest daleko idące, a przede wszystkim irrelevantne dla wykazania realności ceny.

Dalej GRAPH'IT, na tej samej stronie wyjaśnień pisze “... Na przykład w postępowaniu na podobny, lecz bardziej skomplikowany obiekt dydaktyczny WUM o powierzchni 12500 m² budżet zamawiającego jak i oferty (w tym oferta TPF) były zbieżne i 4 krotnie niższe niż w przedmiotowym postępowaniu (nawet uwzględniając inflację) ...”

W przedstawionym stwierdzeniu, wraz z załączoną tabelą ofert, odwołujący zwrócił na kilka kwestii. Powołane postępowanie o udzielenie zamówienia, zorganizowane przez Warszawski Uniwersytet Medyczny (WUM), zostało rozstrzygnięte w roku 2018, czyli ponad 5 lat temu.

Wyjaśnienia wymaga, że szacowanie kosztów (w tym kosztów opracowania dokumentacji projektowej) związanych z realizacją inwestycji, odbywa się w odniesieniu do „budowy” obiektu; koszt dokumentacji jest obliczany (zgodnie z rozporządzeniem dot. środowiskowych wycen) jako procent wartości budowy. A zatem, gdyby WUM chciał zrealizować podobną inwestycję obecnie, musiałby liczyć się z ze wzrostem cen budowy (tylko pomiędzy rokiem 2021 a 2022 wzrost był w granicach 15%) źródło:

[https://www.muratorplus.pl/biznes/raporty-i-prognozy/koszty-budowy-w-2023-rokuoto-co-powiedzialo-9-ekspertow-o-tym-co-czeka-budujacych-w-przyszlym-roku-aa-](https://www.muratorplus.pl/biznes/raporty-i-prognozy/koszty-budowy-w-2023-rokuoto-co-powiedzialo-9-ekspertow-o-tym-co-czeka-budujacych-w-przyszlym-roku-aa-KoU2-BtXT-eTAQ.html)

[KoU2-BtXT-eTAQ.html](https://www.muratorplus.pl/biznes/raporty-i-prognozy/koszty-budowy-w-2023-rokuoto-co-powiedzialo-9-ekspertow-o-tym-co-czeka-budujacych-w-przyszlym-roku-aa-KoU2-BtXT-eTAQ.html), spowodowanym wzrostem inflacji. Jak wynika z tych danych cena za 1m² powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego oddanego do użytkowania wyniosła 5 295 zł (dane za GUS za ostatni kwartał 2022). W tej kwocie znajduje się marża i cena działki, co stanowi około 40% ceny, pozostałe 60% to koszt budowy. Należy jednak do kosztu budowy doliczyć marżę potencjalnego wykonawcy, który za wykonanie robót i poprowadzenie inwestycji, doliczy swój narzut do samego kosztu budowy (będzie to jego zysk). A zatem do obliczeń przyjmujemy $5\,295 \times (60\% + 10\%) = 3\,706$ zł. W tym wypadku powierzchnię użytkową możemy utożsamić z całkowitą, gdyż nie można kupić powierzchni użytkowej bez zbudowania powierzchni całkowitej. A zatem średni koszt budowy 1 m² budynku wynosił w Polsce 3 706 zł. Z tym, że realizacja obiektów mieszkaniowych wielorodzinnych jest wykonywana w tzw. standardzie developerskim, czyli bez wykończenia i nie nadającym się do zamieszkania. Koszty wykończenia mieszkania są ogólnie rzecz biorąc równoważnością kosztów związanych z budową obiektu/mieszkania; obejmują umeblowanie, wyposażenie w sprzęty, wykończenia posadzek, ścian itd. A zatem teoretyczny aktualny koszt budowy obiektu referencyjnego dla WUM, na który powołuje się wykonawca GRAPH'IT, obecnie wyniósłby: $12\,500 \text{ m}^2 \times 3\,706 \text{ zł} \times 2 = 92\,650\,000$ zł. Przyjmując, za wskaźnikami wycen środowiskowych, które obowiązują w postępowaniach o udzielenie zamówienia organizowanych na podstawie przepisów Ustawy, koszt dokumentacji (dla obiektu, który chciałby wybudować WUM obecnie, a który przywołuje GRAPH'IT jako referencyjny do oczekiwań zamawiającego w przedmiotowym postępowaniu należałoby założyć na poziomie 4%, co daje oszacowanie wartości dokumentacji projektowej: $92\,650\,000 \text{ zł} \times 4\% = 3\,706\,000$ zł.

Odwołujący zauważył, że powołany przez GRAPH'IT obiekt, jeśli nawet w jakimś stopniu jest obiektem referencyjnym do obiektu z przedmiotowego postępowania, to przywołane w wyjaśnieniach ceny ofert w żaden sposób nie świadczą o realności czy rynkowym charakterze cen z uwagi na ich nieaktualność. Twierdzenie, że w świetle powołanego postępowania o udzielenie zamówienia w WUM, cena oferowana przez GRAPH'IT w przedmiotowym postępowaniu, jest ceną rynkową a „...wręcz powyżej średniej...” rynkowej, nie znajduje poparcia w aktualnych realiach rynkowych i budowlanych. Brak znajomości rynku w tak podstawo-

wych kwestiach jak koszty budowy, wskazuje na brak staranności w przygotowaniu przez GRAPH'IT oferty i wyjaśnień w sprawie rażąco niskiej ceny.

5) na str. 6 wyjaśnień GRAPH'IT podnosi, że

“... Należy wyraźnie podkreślić, że wyznacznik ten nie jest jednak wyznacznikiem bezwzględnie wiążącym i ostatecznym, ze względu choćby na możliwość oszacowania przez zamawiającego zamówienia ze zbytnią ostrożnością. ...”

W świetle przytoczonej kalkulacji dot. przywołanego przez GRAPH'IT postępowania o udzielenie zamówienia dla WUM z roku 2018, po uwzględnieniu wzrostu kosztów budowy (zgodnie z informacjami bazującymi na danych GUS dot. kosztów budowy), odwołujący wskazał, że należy wręcz stwierdzić, że oszacowanie kosztów budowy przez zamawiającego w przedmiotowym postępowaniu jest prawidłowe. W trakcie dialogu konkurencyjnego, zamawiający przekazał, że szacuje koszty budowy na poziomie 100 - 110 mln zł.

6) na str. 7 wyjaśnień GRAPH'IT podnosi, że

“... Obowiązek wezwania wykonawcy do wyjaśnienia poziomu ceny ofertowej doznaje ograniczenia w sytuacji, gdy przewidziany w tym przepisie poziom rozbieżności pomiędzy wartością szacunkową zamówienia, a kwota jaką zamierza zamawiający przeznaczyć na realizację wynika z okoliczności oczywistych, które nie wymagają wyjaśnienia. ...”

Odwołujący sprzeciwił się tezie stawianej przez GRAPH'IT, zgodnie z którą zamawiający był zwolniony z obowiązku wezwania do wyjaśnień w zakresie rażąco niskiej ceny, gdyż rozbieżność w cenie jego oferty i wartości zamówienia wynika z okoliczności oczywistych, które nie wymagają wyjaśnienia. Zauważył, że GRAPH'IT nie wskazał, na żadne okoliczności, które miałyby świadczyć/uzasadniać powstałą rozbieżność pomiędzy wartością zamówienia. Nie wykazał, że choćby wystąpiła okoliczność oczywista, polegająca np. na przeszacowaniu przez zamawiającego wartości zamówienia, czy że ceny pozostałych ofert zostały znacząco zawyżone. Pomijając, że w tym zakresie wyjaśnienia GRAPH'IT stanowią polemikę z zasadnością wezwania go do złożenia wyjaśnień w zakresie zaoferowanej ceny (a nie taki jest ich cel), odwołujący stwierdził, że okoliczności niniejszej sprawy nie można uznać za oczywiste.

Dalej GRAPH'IT podnosi, że “... Wykonawca na etapie przygotowania oferty przeprowadził szczegółową i profesjonalną analizę wszelkich dokumentów załączonych do postępowania, ...”

Przytoczony fragment, jak i pozostałe tezy podnoszone w pkt 4 wyjaśnień na str. 7 (z którego fragment pochodzi), nie są poparte żadnymi dowodami, a stanowią jedynie zapewnienie firmy GRAPH'IT o tym, że oferta została przygotowana starannie. Odwołujący poddał w wątpliwość cały wywód uznając go za gołosłowny, m.in. z następującego powodu: w dokumentach zamówienia (na etapie prowadzenia dialogu) zamawiający przekazał koncepcję, na podstawie której ma odbyć się realizacja zadania. Odwołujący podczas spotkań z zamawiającym, odniósł się do przedstawionej koncepcji, przez wnikliwą analizę przedstawionego

rozwiązania. We wnioskach, po analizie, odwołujący wskazał zamawiającemu na merytoryczne błędy koncepcji, niekorzystne rozwiązania i przekazał na ręce zamawiającego alternatywną koncepcję, która w razie realizacji byłaby o ok. 20 mln. złotych tańsza w stosunku do realizacji koncepcji pierwotnej. Niezależnie od powyższego, niezauważenie przez GRAPH'IT zasadniczych błędów przedstawionej koncepcji na etapie dokumentacji, nie można uznać za "... profesjonalną analizę wszelkich dokumentów załączonych do postępowania, ...".

7) na str. 8 wyjaśnień GRAPH'IT wskazał, że

"... Należy przede wszystkim zwrócić uwagę, że wykonawca na etapie kalkulacji ceny dokonał oszczędności dzięki przyjętej metodzie wykonania zamówienia, która wynika z stosowanych przez niego rozwiązań technicznych, wyjątkowo sprzyjających warunków wykonywania zamówienia dostępnych dla wykonawcy, wykonawcy, kosztów pracy, których wartość przyjęta do ustalenia ceny nie jest niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2022r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2018 r. poz 2177). ..."

Postawiona teza stanowi jedynie gołosłowne oświadczenie wykonawcy, pozbawione jakiegokolwiek uzasadnienia. W tym zakresie GRAPH'IT nie podjął nawet próby wykazania tej okoliczności, nie mówiąc już o przedstawieniu jakichkolwiek dowodów na poparcie ww. cytowanej tezy. Z tego fragmentu wyjaśnień wynika tylko tyle, że osoby pracujące w firmie GRAPH'IT otrzymują wynagrodzenie powyżej minimalnego wynagrodzenia krajowego na umowę o pracę lub otrzymują stawkę godzinową powyżej minimalnej na umowę zlecenie. Takie wyjaśnienia, w zestawieniu z tak rażąco zaniżoną ceną oferty, nie wyczerpują obowiązku wykazania przez GRAPH'IT zgodności przyjętych w cenie oferty elementów kosztowych z przepisami dotyczącymi kosztów pracy, prawa pracy i zabezpieczenia społecznego, o których mowa w art. 224 ust. 2 pkt 3 pkt 4 i 6 ustawy.

8) na str. 13 wyjaśnień GRAPH'IT oświadczył, że

"... W zakresie metody wykonywania zamówienia należy podnieść, że wykonawca posiada niezwykle bogate, międzynarodowe doświadczenie w zakresie realizacji podobnych zamówień...

... wykonawca dysponuje obecnie 48 nowoczesnymi, kompletnymi stanowiskami projektowania BIM..."

Na str. 13 wyjaśnień GRAPH'IT powołuje się na "nowatorską" metodę opracowania dokumentacji za pomocą technologii BIM. Odwołujący jednak stwierdził, że jest to znana i stosowana dość szeroko metoda opracowania dokumentacji. W żadnym wypadku nie jest to nowatorskie i wyjątkowe rozwiązanie, które miałyby świadczyć o wyjątkowo sprzyjających warunkach wykonania zamówienia. Projektowanie w środowisku BIM jest już obecnie standardem na rynku. Wielu inwestorów od razu przy składaniu zamówienia wskazuje, że elemen-

tem zamówienia jest model BIM w konkretnym stopniu szczegółowości. W przedmiotowym postępowaniu o udzielenie zamówienia nie było takiego wymagania, więc wykonawcy mogli przyjąć dowolną technikę wykonania projektu, np. BIM. Ponieważ jest to standard, odwołujący nie wskazywał przy składaniu oferty w szczególności na tego typu technikę, bo w przypadku tego projektu jego zdaniem nie ma znaczenia, jaki sposób wykonania projektu zostanie wybrany. Podkreślił jednak, że niezależnie od tego, czy projekt zostanie wykonany na podstawie modelu 3D (technologia BIM), czy też w innej technice, do wykonania potrzebne są te same czynności projektowe. Co więcej, projektowanie w środowisku BIM może być w tym przypadku droższe, ponieważ projektanci posługujący się programami do modelowania 3D zwykle żądają wyższych wynagrodzeń.

Również koszt przystosowania miejsca pracowniczego do obsługi BIM jest zdecydowanie wyższy. Technologia BIM wymaga bowiem bardzo sprawnych komputerów o wysokiej mocy obliczeniowej - innymi słowy drogich - rzędu 20 000 zł za hardware do pracy (komputer, monitor itd.). Ponadto, w obecnym modelu sprzedażowym oprogramowanie BIM jest dostępne w formie wykupienia rocznej licencji, płatnej z góry. Przy deklarowanych przez firmę 48 stanowiskach BIM i koszcie rocznym (samej licencji ok. 16 000 zł + VAT - cena za cennikiem firmy AutoDesk), koszt firmy GRAPH'IT w odniesieniu do samych licencji oprogramowania wynosi $48 \times 16\,000\text{ zł} = 768\,000$. Ekstrapolując, że nie wszyscy pracownicy będą pracować nad przedmiotowym przetargiem (można założyć ok. 25% składu zespołu), daje to 192 000 zł kosztu licencji. Jest to koszt dodatkowy w stosunku do kosztu utrzymania jakiegokolwiek innego biura, które wykonywałoby dokumentację w sposób tradycyjny, za pomocą oprogramowania 2D.

Tytułem wyjaśnienia odwołujący podał: tworzenie modelu 3D przypomina budowanie z klocków, gdzie każdemu elementowi nadaje się odpowiednie parametry np. rodzaj materiału, odporność ogniową, izolacyjność akustyczną itp., które potem są widoczne na rysunkach. Odpowiednie sparametryzowanie - czyli nadanie im wszelkich cech fizycznych, danego materiału, modelu - jest kluczowe na etapie projektowania i zajmuje porównywalną ilość czasu, co tworzenie rysunków płaskich.

W przypadku obiektów istniejących na potrzeby późniejszego modelowania wykonuje się skany 3D, które pełnią rolę inwentaryzacji. Efektem skanu 3D jest tzw. chmura punktów, na podstawie której buduje się model BIM. Chmura punktów pokazuje w taki sam sposób wszystkie elementy wnętrza, niezależnie od tego, jaki to jest element. Taki skan dobrze sprawdza się przy skomplikowanych obiektach, np. zabytkowych, gdzie nie ma zachowanych starych planów lub można dokładnie zeskanować detale i ornamenty. Natomiast skan wykonywany w zasiedlonym budynku, w pełni wyposażonym w meble i elementy wystroju wnętrz jest mało przydatny, bo jego efektem jest chmura pokazująca wnętrze z wszystkimi stojącymi

w nim rzeczami, a nie elementy budowlane. Niezależnie od skanu 3D i tak trzeba wykonać inwentaryzację ścian.

Dobrze wykonany model jest natomiast przydatny w fazie realizacji inwestycji, kiedy generalny wykonawca może w łatwy sposób zebrać z modelu dane do zamówień, sprawdzić parametry konkretnych elementów czy wykonać rysunek roboczy w dowolnym miejscu. Co jest wykazywane na ogólnym wykresie efektywności technologii BIM, ale w firmach budowlanych. Także sam wykres nie posiada wartości w odniesieniu do firm projektowych i wykonywania dokumentacji projektowych.

Ponadto odwołujący zauważył, że dane wskazane w wykresie prezentowanym przez GRAPH'IT pochodzą z rynku północno-amerykańskiego, a nie polskiego czy choćby europejskiego.

Podsumowując, odwołujący stwierdził, że:

- technologia BIM jest standardem, a nie nowatorskim rozwiązaniem,
- technologia BIM wymaga droższego hardware,
- oprogramowanie BIM jest droższe w stosunku do oprogramowania 2D,
- oprogramowania BIM w tym konkretnym przypadku będzie zdecydowanie droższe,
- skanowanie 3d w tym konkretnym przypadku nie będzie użyteczne,
- oprogramowanie BIM jest przydatne Generalnemu Wykonawcy na budowie do optymalizacji kosztów budowy.

Zakładane przez GRAPH'IT „zyski” z tytułu użytkowania technologii BIM nie zostały zatem w oczywisty sposób nie tylko wykazane, ale i uzasadnione.

9) na str. 20 wyjaśnień GRAPH'IT oświadczył, że

“... Wykonawca w ciągu ostatnich 3 lat otrzymał legalną i zgodną z przepisami prawa pomoc publiczną o wartości nominalnej 2.229.895.98 zł co pozwoliło na pokrycie m.in. dodatkowych kosztów z epidemią Pandemii COVID-19r. ...”

Po wnikliwym przeanalizowaniu załączonych dokumentów otrzymanej pomocy de minimis, odwołującemu nasuwają się następujące wnioski: przywołana pomoc posiada kilka form: a. poręczenie b. odroczenie terminu płatności c. zaliczka zwrotna d. rozłożenie na raty płatności zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami e. zwolnienie z opłaty.

Z czego formy pomocy określone w pkt. a, b, c, d nie są pomocą w sensie bezpośredniego dofinansowanie przedsiębiorstwa, gdyż wskazane pozycje podlegają zwrotowi. Jedyne realne wsparcie jakie uzyskał GRAPH'IT to forma pomocy określona w pkt. e - zwolnienie z opłat, które firma uzyskała w wysokości 15 907 zł, co nie wystarczy nawet na licencję oprogramowania na 1 stanowisko BIM. Ponadto, pomoc wykazywana przez GRAPH'IT głównie dotyczy roku 2020.

Niezależnie od powyższego, wskazana pomoc była udzielana firmie (w przeważającej części) do roku 2020 (tylko 2 pozycje są z roku 2021). Nabyty w tamtym czasie sprzęt kompute-

rowy i oprogramowanie są już przestarzałe z punktu widzenia aktualnej wersji oprogramowania BIM, a co za tym idzie uzyskanie pomocy de minimis w roku 2020 nie jest jakkolwiek przewagą konkurencyjną. Jeśli zaś pomoc została spożytkowana na wynajem lub sprzęt biurowy, to i w tym przypadku trudno mówić o przewadze konkurencyjnej. Jeśli zaś pomoc de minimis była przeznaczona na rozłożenie zaległości podatkowych lub poręczeń, to te jako takie podlegają pełnej spłacie tyle, że w przedłużonym okresie.

Zarzut naruszenia uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców

Całokształt wskazanych wyżej w uzasadnieniu okoliczności według odwołującego wskazuje jednoznacznie, że zamawiający naruszył reguły równego traktowania wykonawców i uczciwej konkurencji. W stosunku do wykonawcy GRAPH'IT zamawiający nie dokonał prawidłowej oceny oferty, a jednocześnie odmówił udostępnienia wyjaśnień rażąco niskiej ceny uniemożliwiając ocenę rzetelności kalkulacji ceny GRAPH'IT. Pominięcie przez zamawiającego tych istotnych okoliczności, na które wskazuje w odwołaniu odwołujący, prowadzi do zachwiania równowagi konkurencyjnej w postępowaniu, zamówienie bowiem otrzymuje wykonawca, którego oferta powinna zostać odrzucona. Takie działanie wprost narusza również dyspozycję art. 17 ust. 2 ustawy, zgodnie z którą zamówienia udziela się wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami ustawy.

W dniu 14 lutego 2023 r. zamawiający poinformował wykonawców o wniesieniu odwołania.

W dniu 15 lutego 2023 r. do postępowania odwoławczego po stronie zamawiającego zgłosił swój udział wykonawca Graph'IT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie. Przystępujący wskazał, że ma interes w zgłoszeniu przystąpienia po stronie zamawiającego do postępowania odwoławczego, gdyż w jego interesie jest by odwołanie zostało oddalone w całości, gdyż jego oferta została już wybrana (dwukrotnie) jako najkorzystniejsza. Zgłoszenie zostało wniesione przez Prezesa zarządu upoważnionego do samodzielnej reprezentacji. Do zgłoszenia dołączono dowody przekazania kopii zgłoszenia stronom.

W dniu 23 lutego 2023 r. zamawiający złożył odpowiedź na odwołanie wnosząc o:

- 1) oddalenie odwołania w całości,
- 2) obciążenie odwołującego kosztami postępowania.

Zamawiający odnosząc się kolejno do poszczególnych zarzutów zawartych w odwołaniu zajął następujące stanowisko:

I. Zarzut zaniechania odrzucenia oferty pomimo zaoferowania rażąco niskiej ceny

Zamawiający nie uwzględnił zarzutu w całości.

Zamawiający w toku postępowania dokonał czynności badania i oceny ofert oraz w związku ze ziszczeniem się przesłanek określonych w art. 224 ust. 1 ustawy pismem z dnia

15.11.2022 r. wezwał Wykonawcę GRAPH'IT do złożenia wyjaśnień w zakresie objętym dyspozycją przepisu art. 224 ust. 3 ustawy, tj. wyliczenia ceny. Przedmiotowe wyjaśnienia, złożone w dniu 18.11.2022 r. zostały poddane wnikliwej analizie, w następstwie której zamawiający stwierdził, że są one wystarczające i obalają domniemanie rażąco niskiej ceny. Wykonawca GRAPH'IT w sposób niebudzący wątpliwości wyjaśnił metodologię kalkulacji ceny oferty, wykazując, że poszczególne elementy składowe ceny oferty są realne i wiarygodne oraz umożliwiają prawidłową realizację zamówienia w pełnym zakresie przedmiotowym zgodnie z wymaganiami zamawiającego. Zwrócił jednocześnie uwagę na specyfikę przedmiotu zamówienia, który jest usługą o charakterze intelektualnym.

Wartość wynagrodzenia za realizację usług opartych na pracy intelektualnej nie zawsze musi stanowić miarodajną podstawę do stwierdzenia, że cena całkowita oferty zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia.

Usługi projektowe należy zaliczyć do tzw. „usług miękkich”, których zasadniczą pozycję kosztową stanowi praca osób realizujących takie usługi, uwzględniająca ich kwalifikacje, wykształcenie oraz pozycję na rynku.

W wyroku z dnia 10 stycznia 2020 r., KIO 2635/19 Krajowa Izba Odwoławcza powołując się na wyrok z dnia 31 lipca 2019 r., KIO 1358/19 uznała, że w przypadku kalkulacji ceny za usługi miękkie wykonawca bierze pod uwagę przede wszystkim koszty pracy osób realizujących ww. usługi, które mogą być znacząco zróżnicowane dla poszczególnych wykonawców ze względu na specyfikę takich kosztów. Jak Krajowa Izba Odwoławcza wskazała w treści uzasadnienia: „Tego typu kosztów nie da się bowiem w sposób jednoznaczny „zweryfikować” I poddać analizie - poza kosztami minimalnego wynagrodzenia za pracę. Założenie takie jest bowiem wynikiem faktu, iż przy kosztach osobowych praca lub usługa jest warta tyle na ile wycenia ją osoba je świadcząca. To bowiem ona wie najlepiej, ile jest warta praca, którą ma świadczyć - ustawodawca zaś w tym zakresie, poza jej minimalną wartością, nie narzuca żadnych średnich stawek lub kosztów”.

W wyroku z dnia 31 lipca 2019 r., KIO 1358/19 Krajowa Izba Odwoławcza uznała zaś, że odrzuceniu nie powinny podlegać oferty zawierające ceny niskie, jednakże możliwe do uzyskania w standardowym procesie ofertowania i gwarantujące należyte spełnienie świadczenia.

Zamawiający uznał za wiarygodną metodologię wyceny prac projektowych. Przyjęta przez Wykonawcę GRAPH'IT stawka roboczogodziny od 47,62 zł do 148,81 zł, przy wynagrodzeniu miesięcznym dla projektanta od 8.000 zł do 25.000 zł miesięcznie została określona na poziomie rynkowym.

Poparciem dla tej tezy są również dane z Raportu opracowanego przez Hays Poland za 2021 r.:

„Wynagrodzenia architektów zależą oczywiście od wielu czynników, jak staż pracy, doświadczenie czy stanowisko. Miesięczne zarobki starszego architekta (architekta prowadzącego), zatrudnionego w biurze projektowym na pełen etat, kształtują się na przykład na poziomie 10-17 tys. zł brutto. Najczęściej oferowane wynagrodzenie na tym stanowisku wynosi 14 tys. zł. Nieco mniej zarabia szeregowy pracownik biura, architekt z doświadczeniem w realizacji wszystkich faz projektowych. Ten może liczyć na wynagrodzenie od 6 tys. do 13 tys. zł miesięcznie, przy czym zwykle otrzymuje 8 tys. zł. Podobnie zarabia architekt z doświadczeniem pracy w środowisku BIM (Archicad, Revit): minimalna płaca architekta na tym stanowisku wynosi 6 tys. zł, maksymalna – 12 tys. zł, ale najczęściej oferowana jest pensja w wysokości 7,5 tys. zł brutto. Najmniej zarabia młodszy architekt, od 3 do 7 tys. zł, choć zwykle dostaje on 5 tys. zł brutto.”

Wiarygodne są również pozostałe składniki wynagrodzenia oraz przyjęte nakłady rzeczowe. Zamawiający dokonał dodatkowo analizy wartości ofert w podobnych postępowaniach na realizację dokumentacji projektowej, która wykazała, że zaoferowana przez wykonawcę GRAPH'IT cena nie odbiega od wartości rynkowych. Za dowód mogą posłużyć:

1) postępowanie przeprowadzone przez zamawiającego na wybór wykonawcy „Opracowanie dokumentacji projektowej i kosztorysowej na budowę kompleksu dydaktycznego WAT”. Złożono 3 oferty:

1 S. T. MAMGUSTA pracownia projektowa, ul. Działkowa 89 lok. 3, 05-808 Parzniew Cena jednostkowa 2 364 754,95 PLN

2 Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Usług Inwestycyjnych Sp. z o.o., ul. Warszawska70, 06-400 Ciechanów Cena jednostkowa 2 337 000,00 PLN

3 pas projekt sp. z o.o., plantowa 5, 05-830 Nadarzyn Cena jednostkowa 1 082 400,00 PLN

*Informacja z otwarcia ofert z dnia 14.01.2022 r.

Postępowanie unieważniono w związku z zarzutem Izby Architektów RP dotyczącym nieprawidłowego wyliczenia planowanej wartości prac projektowych.

2) postępowanie na „Opracowanie dokumentacji projektowej i kosztorysowej na budowę Centrum Innowacji Cyberbezpieczeństwa Wydziału Cybernetyki. Złożono 4 oferty.

1 LODROM Sp. z o.o., ul. Długa 56 lok. 1, 31-146 Kraków Cena jednostkowa 895 000,00 PLN

2 H., W. und Partner Architekci Sp. z o.o., Plac Solny 4/2, 50-060 Wrocław Cena jednostkowa 1 356 975,36 PLN

3 TPF Sp. z o.o, Annopol 22, 03-236 Warszawa Cena jednostkowa 989 535,00 PLN

4 MProjekt Polska Sp. z o.o., Przewodowa 29, 04-874 Warszawa Cena jednostkowa 1 152 460,00 PLN

*Informacja z otwarcia ofert z dnia 29.03.2021 r.

Dokumentacja została zrealizowana.

W zakresie nadzorów autorskich podczas realizacji budowy wykonawcy zaoferowali kwoty:

- w postępowaniu na „Opracowanie dokumentacji projektowo– kosztorysowej na budowę Centrum Innowacji i Cyberbezpieczeństwa Wydziału Cybernetyki” – cena za 1 nadzór – 1.000,00 zł,
- w postępowaniu na „Opracowanie dokumentacji na budowę kompleksu dydaktycznego WAT” – cena za 1 nadzór – 1.000,00 zł.

Powyższe przykłady pokazują wartości za jakie wykonawcy są w stanie zrealizować zbliżone zakresem przedmiotowym zamówienia, co wskazuje na nieuzasadniony zarzut odwołującego dotyczący zaniżenia wartości oferty wykonawcy GRAPH'IT w stosunku do aktualnych cen rynkowych.

Zamawiający dokonując wyceny wartości prac projektowych oparł się na metodologii zgodnej z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, przyjmując IV kategorię złożoności obiektu, tzn. budynki o złożonych wymaganiach funkcjonalnych, instalacyjnych i technologicznych o średnim stopniu trudności, niezaliczone do kategorii V i VI. Na wybór tej kategorii wskazuje również tabela , która określa kategorię złożoności dla :

- licea i szkoły zawodowe (z warsztatami i laboratoriami) – kat. IV,
- internaty z częścią żywieniową i sportową – kat. IV,
- sale gimnastyczne i sportowe dla gier zespołowych (koszykówka, siatkówka, piłka ręczna itp., zespoły odnowy biologicznej (basen, jacuzzi, sauna, masaż itp.) – kat. IV.

Zamawiający nie zgadza się również z opinią odwołującego jakoby cena rynkowa opracowania dokumentacji projektowej wynosiła 200 zł/m². Zgodnie z doświadczeniami zamawiającego, wynikającymi z poprzednio przeprowadzonych postępowań, średnia stawka projektowania kształtuje się na poziomie 100 zł/m².

Kwota przeznaczona przez zamawiającego na realizację zamówienia, którą odwołujący wskazuje jako jeden z argumentów na potwierdzenie wywodzonej przez siebie tezy o rażąco niskiej cenie oferty GRAPH'IT, nie stanowi w opinii zamawiającego wartości rynkowej, za którą ewentualny wykonawca może zrealizować przedmiot zamówienia.

O powyższym stanowić może wyrok z dnia 26 sierpnia 2014 r., KIO 1642/14, w którym Krajowa Izba Odwoławcza zwróciła uwagę, że kwota, jaką zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia, „stanowi jedynie o środkach finansowych zabezpieczonych w budżecie danej jednostki zamawiającej na sfinansowanie konkretnego przedsięwzięcia objętego postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego. Cel podawania tej kwoty tuż przed otwarciem ofert, kiedy jeszcze zamawiający nie mógł zapoznać się z konkretnymi wycenami ofertowymi dokonanymi przez wykonawców w

danym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, związany jest z zabezpieczeniem interesów wykonawców, aby nie dochodziło do nieuprawnionych działań po stronie zamawiającego związanych z unieważnianiem postępowania o zamówienia publiczne z powodu braku środków na sfinansowanie danego zamówienia. Kwota ta w praktyce najczęściej stanowi odzwierciedlenie wyceny szacunkowej przedmiotu zamówienia dokonanej zgodnie z art. 32 i następne ustawy powiększonej o wartość podatku VAT, ale nie zawsze musi to być faktycznie ta kwota”.

W kwestii oceny rażąco niskiej ceny w kontekście wartości szacunkowej zamówienia wypowiedział się również UZP:

„Ceną ustaloną przez zamawiającego, która będzie stanowiła punkt odniesienia do stwierdzenia, czy mamy do czynienia z rażąco niską ceną, będzie wartość przedmiotu zamówienia ustalona przez zamawiającego powiększona o podatek VAT. (...) Należy jednak wyraźnie podkreślić, iż wyznacznik ten nie jest jednak wyznacznikiem bezwzględnie wiążącym i ostatecznym, ze względu choćby na możliwość oszacowania przez zamawiającego wartości zamówienia z nienależytą starannością (o czym jeszcze poniżej). Ponadto, wyznacznik ten powinien służyć tylko i wyłącznie podjęciu decyzji o tym, czy cena może być rażąco niską i uruchomienia procedury przewidzianej w art. 90 ustawy Pzp, a więc żądania wyjaśnień. Nie może jednak decydować jeszcze o tym, że cena jest ceną rażąco niską. W tym przypadku, odniesienie ceny do wartości zamówienia powiększonej o VAT ma charakter jedynie pomocniczy i służyć powinien jedynie podjęciu decyzji o tym, czy na zamawiającym ciąży obowiązek żądania wyjaśnień od wykonawcy.”.

W zakresie podnoszonej w odwołaniu kwestii nadzorów autorskich i zaoferowanej przez wykonawcę GRAPH'IT ceny za ich wykonanie, zamawiający wskazał, że:

1) w odniesieniu do ilości wizyt na budowie w ramach nadzoru, zamawiający przewidział konieczność przeprowadzenia 20 nadzorów płatnych i skalkulował je w ZKZ na kwotę 1.000,00 zł za 1 nadzór;

2) w dokumentach zamówienia, w Zestawieniu Kosztów Zadania oraz w załączniku nr 2 do SWZ - Projekcie umowy określił ilość nadzorów, ich zakres oraz zasady płatności.

Powyższe informacje były dostępne dla wszystkich wykonawców na etapie prowadzonego postępowania. Tym samym całkowicie nieuzasadnione wydaje się przypuszczenie odwołującego, że Wykonawca GRAPH'IT w swojej wycenie nie uwzględnił całego zakresu, jakim powinien być objęty nadzór. Z projektu umowy i z ZKZ jednoznacznie wynika, że zamawiający przewidział 22 nadzory, w tym dwa bezpłatne i zamawiającemu przysługuje prawo do wezwania wykonawcy, a płatność za nadzory uzależniona jest od ilości pobytów na terenie budowy, jednakże nie więcej, niż 20 pobytów.

Z żadnego z dokumentów zamówienia nie wynika, że nadzory mają trwać 8 godzin i że muszą w nich uczestniczyć jednocześnie wszyscy projektanci, którzy zostali przewidziani do

realizacji zamówienia. Odwołujący w treści odwołania podnosi, że przy tak skomplikowanej inwestycji ilość nadzorów przewidziana przez zamawiającego jest stanowczo za mała i z pewnością zaistnieje potrzeba zapewnienia większej ilości pobytów na placu budowy i nadzorów ze strony wykonawcy.

Skoro odwołujący kwestionuje założoną ilość nadzorów, powinien to uczynić już na etapie postępowania, a przynajmniej zwrócić się do zamawiającego o wyjaśnienie ewentualnych wątpliwości. Żaden z wykonawców, w tym odwołujący nie zgłaszał co do tego uwag, nie podnosił tej kwestii w ramach dialogu, jak również nie wnosił o wyjaśnienie treści SWZ w tym zakresie.

Odwołujący przyjął bezpodstawnie, że każdy nadzór autorski będzie pełniło 7 projektantów przez 8 godzin roboczych. Nie ma podstaw, aby zakładać, że nadzory autorskie będą dotyczyły każdego projektanta w tym samym stopniu, np. projektanta w specjalności drogowej lub rzeczoznawcę ppoż. oraz, że na każdym z 20 nadzorów autorskich będą obecni projektanci wszystkich branż w czasie 8 godzin dziennie.

W związku z powyższym podnoszenie sprawy ilości nadzorów przewidzianych w ramach wykonania przedmiotu zamówienia, przy jednoczesnym kwestionowaniu zaofiarowania niskiej ceny przez wykonawcę GRAPH'IT może być związane z faktem, że to odwołujący, zakładając z góry, że zaistnieje konieczność zwiększenia liczby nadzorów od razu w swojej ofercie wziął te czynniki pod uwagę i zaofiarował wykonanie 20 nadzorów za kwotę 109.962,00 zł brutto, co w przeliczeniu za jeden nadzór wynosi 5.498,10 zł brutto.

Cena zaofiarowania przez odwołującego jest ceną najwyższą za nadzory spośród złożonych ofert i wyższą od oferty Wykonawcy GRAPH'IT o 85.362,00 zł., który zaofiarował ich realizację za kwotę 24.6000,00 zł oraz przewidział w przedstawionej kalkulacji koszty dojazdu, delegacji oraz koszty pracy za wykonanie nadzoru autorskiego.

W zakresie kwestionowanej w odwołaniu ceny za wykonanie dokumentacji projektowej, zaofiarowanej przez Wykonawcę GRAPH'IT, zamawiający po dokonaniu analizy wyjaśnień firmy poczynił następujące ustalenia:

Wykonawca GRAPH'IT przyjął w swojej kalkulacji stawki roboczogodzin od. 47,62 zł do 148,81 zł, a oparcie przez odwołującego dowodu na wartości 47,62 zł jest nieuprawnione, ponieważ z żadnego z dokumentów nie wynika, aby została zastosowana stawka 47,62 za roboczogodzinę.

Brak jest uzasadnienia przez odwołującego dla przyjęcia stawki 145 zł jako rynkowej. Średnia stawka pracy projektanta wskazana przez GRAPH'IT wynosi 70,55 zł za roboczogodzinę, co przy założeniu 160 godzin w miesiącu daje średnie wynagrodzenie 11.852,40 zł netto.

Próba wykazania przez odwołującego, iż wykonawca GRAPH'IT zaofiarował rażąco niską cenę w oparciu o fakt, że cena ta jest o 75% niższa niż szacunkowa wartość zamówienia,

ale również znacząco niższa niż zaoferowali pozostali wykonawcy, nie musi wynikać z zaniżenia ceny przez GRAPH'IT, lecz z jej zawyżenia przez pozostałych wykonawców.

Potwierdzeniem może być wyrok KIO 2315/19.

Wykonawca GRAPH'IT w swoich wyjaśnieniach wykazał, że cena jaką oferuje zapewnia mu zysk na akceptowalnym poziomie (spodziewana minimalna marża – 17%). Ponadto nie ma podstaw do przyjęcia, że cena jaką zaoferował GRAPH'IT jest oderwana od realiów rynkowych ze względu na przytoczone wcześniej argumenty wynikające z doświadczeń zamawiającego.

Zamawiający powołał wyrok z 7 stycznia 2019 r. (sygn. akt: KIO 2640/18).

Wykonawca GRAPH'IT w swoich wyjaśnieniach powołał się dodatkowo na okoliczności, umożliwiające mu wykonanie zamówienia po obniżonych kosztach, takie jak przyjęta metoda wykonania zamówienia, która wynika z zastosowanych przez niego rozwiązań technicznych, otrzymana pomoc publiczna, stały wykwalifikowany personel, trwałe kontrakty, stali kontrahenci i korzystne warunki handlowe.

Przywołana przez odwołującego kalkulacja ilości roboczogodzin wskazująca na konieczność realizacji projektu w czasie 20 777 do 25 000 roboczogodzin podważa całkowicie argumentację odwołującego w odniesieniu do wyliczenia ceny oferty i zarzutu rażąco niskiej ceny:

1) w oparciu o zaproponowany przez odwołującego termin realizacji cena jednej roboczogodziny skalkulowana w jego ofercie (przyjmując jedynie wynagrodzenia projektantów bez kosztów pośrednich i zysku) wynosi:

- cena oferty - $3.665.400 \text{ zł} / 20777 \text{ rg} = 176 \text{ brutto}$

- cena oferty - $3.665.400 \text{ zł} / 25000 \text{ rg} = 146 \text{ zł brutto}$.

2) w wyjaśnieniach Wykonawca GRAPH'IT wskazuje na termin realizacji dokumentacji projektowej w czasie 11 000 roboczogodzin. W odniesieniu do ceny oferty GRAPH'IT, cena jednej roboczogodziny wynosi:

- cena oferty - $1.500.600 \text{ zł} / 11000 \text{ rg} = 136 \text{ zł brutto}$.

Z przedstawionych powyżej wyliczeń, wynika, że przyjęta przez GRAPH'IT cena roboczogodziny jest niższa od ceny odwołującego jedynie o 7% do 23% (w zależności od ilości roboczogodzin przyjętych przez odwołującego). Wskazuje to, że odwołujący kalkulował cenę oferty w oparciu o wynagrodzenie projektanta na podobnym poziomie co GRAPH'IT.

Można zatem domniemywać, że cena zaproponowana przez odwołującego różni się od ceny GRAPH'IT wysokością kosztów pośrednich oraz wielkością zysku.

Wyżej wskazane wyliczenia pokazują, że w żaden sposób nie zostało przez odwołującego dowiedzione, że wartości dotyczące kosztów pracowniczych przyjęte do ustalenia ceny są niższe od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki godzinowej,

ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r., o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, wynoszących odpowiednio 3.490,00 zł brutto i 22,80 zł brutto.

Jest to o tyle istotne ustalenie, że na gruncie przedmiotowego zamówienia publicznego koszty pracownicze są istotnym elementem cenotwórczym.

Nie ma żadnych podstaw do uznania zarzutu odwołującego, że wykonawca GRAPH'IT nie ujął w swojej kalkulacji pełnego zakresu przedmiotowego zamówienia, wymaganego przez zamawiającego. Zakres ten wynikał z dokumentów zamówienia, był znany wszystkim wykonawcom, którzy uczestnicząc w postępowaniu i składając oferty potwierdzili, że się z nim zapoznali i na jego podstawie skalkulowali ceny. Zostało to potwierdzone w wyjaśnieniach GRAPH'IT, który zazaczył, że niezależnie od kosztów objętych zamówieniem przewidział dodatkowo 5% rezerwę na nieprzewidziane koszty.

Według powszechnie przywoływanej w doktrynie i orzecznictwie definicji zawartej w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z 30 stycznia 2007 r. (sygn. akt XIX Ga 3/07) „o cenie rażąco niskiej można mówić wówczas, gdy oczywiste jest, że przy zachowaniu reguł rynkowych wykonanie umowy przez wykonawcę byłoby dla niego nieopłacalne. Rażąco niska cena jest to cena niewiarygodna, oderwana całkowicie od realiów rynkowych. Przykładem może być oferowanie towarów poniżej kosztów zakupu lub wytworzenia albo oferowanie usług za symboliczną kwotę”.

Natomiast Sąd Okręgowy w Krakowie w uzasadnieniu wyroku z 23 kwietnia 2009 r. (sygn. akt XII Ga 88/09) wskazał następujące kryteria określające cenę rażąco niską: „odbieganie całkowitej ceny oferty od cen obowiązujących na danym rynku w taki sposób, że nie ma możliwości realizacji zamówienia przy założeniu osiągnięcia zysku; zaoferowanie ceny, której realizacja nie pozwala na utrzymanie rentowności wykonawcy na tym zadaniu; niewiarygodność ceny z powodu oderwania jej od realiów rynkowych.”

W ocenie zamawiającego oferta wykonawcy GRAPH'IT nie spełnia powyższych przesłanek, w związku z czym nie ma podstaw do jej uznania za zawierającą rażąco niską cenę, a tym samym dokonania czynności jej odrzucenia.

Zamawiający w toku postępowania dokonał wszelkich ustawowych czynności związanych z badaniem i oceną ofert oraz wyjaśnieniem rażąco niskiej ceny i wybrał ofertę najkorzystniejszą, wykonawcy, który wykazał spełnienie wszystkich warunków udziału w postępowaniu. Nieuzasadnione jest więc czynienie mu z tego zarzutu, szczególnie biorąc pod uwagę, że zamawiający działając jako jednostka sektora finansów publicznych zawsze musi mieć na względzie przesłanki wynikające z art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych dotyczące wydatkowania środków publicznych. Zgodnie z ww. ustawą wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów, w sposób umożliwiający terminową realizację

zadań oraz w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

II. Zarzut naruszenia uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców

Zamawiający nie uwzględnił zarzutu w całości.

Zamawiający realizując wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 29.12.2022 r., KIO 3316/22, odtajnił wskazane w nim informacje, z wyłączeniem danych dotyczących szczegółowej kalkulacji ceny oferty, nazw kontrahentów, opisu autorskich rozwiązań technologicznych, udostępniając je odwołującemu.

W związku z powyższym zarzut dotyczący odmowy udostępnienia wyjaśnień rażąco niskiej ceny, co uniemożliwiło odwołującemu ocenę rzetelności kalkulacji ceny oferty GRAPH'IT, Zamawiający uznaje za bezzasadny i niezgodny w ww. wyrokiem.

Zamawiający ocenił dokumenty wyjaśniające rażąco niską cenę, rzetelnie i starannie przeanalizował kalkulację ceny oferty, z której wynika, że zaoferowana cena jest realna, a wykonanie zamówienia jest możliwe w pełnym zakresie wynikającym z dokumentów zamówienia i zgodnie z wymaganiami zamawiającego.

Działania zamawiającego prowadzone były zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych i wynikającymi z nich zasadami. Na żadnym etapie postępowania nie doszło do naruszenia zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców.

Tym samym przedmiotowy zarzut należy uznać za bezpodstawny.

W dniu 28 lutego 2023 r. zamawiający zobowiązany do zajęcia pisemnego stanowiska, co do dowodów przedstawionych przez odwołującego na rozprawie podtrzymał wniosek o oddalenie odwołania, a odnosząc się szczegółowo do przedstawionych dowodów wskazał, że żaden z nich nie stanowi potwierdzenia, że cena zaoferowana przez przystępującego jest ceną rażąco niską, część dowodów to w istocie stanowisko własne odwołującego lub została sporządzona na jego zlecenie, a więc nie jest to dowód wiarygodny, a pozostałe z racji braku wskazania zakresu rzeczowego nie stanowią dowodu na okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia.

Przystępujący nie przedstawił pisemnego stanowiska w terminie wskazanym przez Izbę.

Izba ustaliła następujący stan faktyczny:

Izba dopuściła dowody z dokumentacji postępowania tj. ustaleń wartości szacunkowej zamówienia, SWZ załącznika nr 2 do SWZ wraz z załącznikami, oferty Graph'IT, pozostałych złożonych ofert, wyjaśnień ceny Graph'IT złożonych w dniu 18 listopada 2022 r. Na podstawie tych dowodów Izba ustaliła, co następuje:

Z ustaleń wartości szacunkowej zamówienia wynika, że zamawiający wyszacował wartość brutto na kwotę 6 096 447,42zł., w tym 4 802 389,63zł. wartość prac projektowych (przy założeniu wartości robót budowlanych 113 800 702,08zł. i współczynnika 4,22% dla obiektów IV kat.), wartość kosztorysów 144 071,69zł. (przy założeniu, że stanowią one około 3% prac projektowych i nadzory autorskie za 20 pobytów - jeden pobyt 500zł. razem 10 000zł.

Z SWZ wynika:

XIV. OPIS SPOSOBU OBLICZENIA CENY OFERTY

1. W Formularzu ofertowym należy podać w PLN cenę netto, stawkę podatku VAT, wartość VAT oraz cenę brutto, zgodnie z załączonym Zestawieniem Kosztów Zadania, stanowiącym załącznik nr 6 do SWZ.

2. Podana cena musi obejmować wszystkie koszty związane z wykonaniem i odbiorem przedmiotu zamówienia, w tym również nie ujęte w zakresie określonym przez Zamawiającego, a wynikające z zastosowanej technologii, obowiązujących norm i przepisów i niezbędne do wykonania przedmiotu zamówienia.

3. Cena ryczałtowa podana przez Wykonawcę będzie niezmienna przez cały czas realizacji zamówienia i Wykonawca nie może żądać podwyższenia wynagrodzenia, chociażby w czasie zawarcia umowy nie można było przewidzieć rozmiaru lub kosztów prac.

4. Sposób wykonania i szczegółowy zakres usług określa załącznik nr 1 do SWZ — Opis przedmiotu zamówienia, załącznik nr 2 do SWZ — projekt umowy oraz koncepcja i program funkcjonalno — użytkowy z uwzględnieniem zmian, o których mowa w Rozdziale III, ust. 1 SWZ.

§ 4

1. Za wykonanie przedmiotu Umowy Zamawiający zobowiązuje się zapłacić Wykonawcy wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości:

Ogółem netto złotych PLN

Podatek VAT 23% PLN

Ogółem brutto złotych PLN (słownie złotych brutto:.....)

2. Płatność za realizację przedmiotu Umowy zostanie zrealizowana w następujący sposób:

a) I rata po odebraniu dokumentacji projektowej i kosztorysowej, o której mowa w poz. 1 Zestawienia Kosztów Zadania (ZKZ) stanowiącego załącznik nr 2 do Umowy, (wynagrodzenie umowne ryczałtowe bez nadzorów autorskich), po dokonaniu protokolarnego odbioru przez strony dokumentacji projektowej i kosztorysowej oraz uzyskaniu wszelkich niezbędnych pozwoleń, uzgodnień urzędowych i certyfikatów wynikających z wykonywanej dokumentacji;

b) II rata po dokonaniu nadzorów autorskich na budowie – (20 x zł brutto) – po dokonaniu odbioru przez strony wykonania czynności nadzorów autorskich na terenie budowy z zastrzeżeniem § 3 ust. 2 i 3.

Zał. nr 1 do Umowy nr/8053/WAT/2022

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

Dotyczy zadania pn.: „Wykonanie dokumentacji projektowej i kosztorysowej na budowę Kompleksu Dydaktycznego WAT.

I. UWAGI OGÓLNE

1. Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej wymaga uwzględnienia decyzji Nr L-188/2021 o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego z dnia 21.10.2021 r. obejmuje:

- 1) rozbiórkę istniejącego budynku 29B,
- 2) przebudowę i/lub nadbudowę 1 kondygnacyjnego budynku,
- 3) budowę budynku szkolno-dydaktycznego z podziałem funkcjonalnym na część dydaktyczno-administracyjną z salami dydaktycznymi, pokojami nauczycielskimi i zapleczem administracyjnym oraz część internatową z salami przystosowanymi do pracy wychowawczej, żywienia oraz zakwaterowania studentów/uczniów zgodnie z potrzebami przyszłego Użytkownika/Najemcy,
- 4) budowę akademika/internatu dla ok. 320 studentów/uczniów z zapleczem dla kierownika i wychowawców,
- 5) budowę nowoczesnej hali sportowej wraz z zapleczem oraz trybunami,
- 6) budowę ok. 104 miejsc postojowych, dróg dojazdowych w tym drogi pożarowej na działce 4/1 oraz chodników,
- 7) zagospodarowanie terenu wokół budynku z elementami obiektów małej architektury,
- 8) budowę nowego ogrodzenia w ramach projektowanej rozbudowy i budowy obiektu;
- 9) budowę boisk wielofunkcyjnych do przeprowadzania zajęć z wychowania fizycznego i zajęć fakultatywnych na terenie działki;
- 10) Budowa niezbędnych przyłączy i/lub sieci ciepłych, wodnych, kanalizacyjnych, elektrycznych, gazowych, telekomunikacyjnych.

2. Inwestycja powinna być zaprojektowana tak, aby zapewniała na każdym etapie jej realizacji zachowanie ciągłości działalności dydaktycznej i wychowawczej Liceum. Liceum nie może zostać przeniesione do innej lokalizacji na czas realizacji inwestycji. Powyższe warunkuje rozbudowę (przebudowę) budynku nr 30 (obecnego budynku dydaktyczno-administracyjnego) po przeniesieniu dydaktyki i administracji do części nowobudowanej. Należy założyć przy tym, że w momencie realizacji inwestycji Liceum będzie działać w pełnym składzie osobowym (pracowniczym i uczniowskim), a więc będzie potrzebować pełnego zaplecza dydaktyczno-administracyjnego.

Zał. nr 2 do Umowy nr...../8053/WAT/2022

ZESTAWIENIE KOSZTÓW ZADANIA (ZKZ) pt.: „Opracowanie dokumentacji projektowej i kosztorysowej na budowę Kompleksu Dydaktycznego Wojskowej Akademii Technicznej”
Klasa obiektu wg PKOB: 1.12.126.123 - Budynek Szkół Wyższych i Placówki Badawcze: Laboratoria Badawcze

1 Dokumentacja projektowa i kosztorysowa wraz z decyzjami administracyjnymi CPV: 71220000-6 23%

2 Nadzory autorskie podczas realizacji budowy (20 pobyków) CPV: 71220000-6 23%

Załącznik nr 4 do Umowy nr/8053/WAT/2022

Harmonogram realizacji prac projektowych

Nazwa zadania: „Opracowanie dokumentacji projektowej i kosztorysowej na budowę Kompleksu Dydaktycznego Wojskowej Akademii Technicznej”

Wyszczególnienie prac

1. Opracowanie inwentaryzacji terenu
2. Opracowanie mapy do celów projektowych
3. Wykonanie ekspertyz technicznych koniecznych do określenia możliwości rozbudowy i nadbudowy istniejącego budynku
4. Wykonanie badań gruntu i opracowanie dokumentacji badań podłoża gruntowego na obszarze projektowanej inwestycji
5. Opracowanie wielobranżowego projektu na podstawie projektu koncepcyjnego funkcjonalno-użytkowego i uzgodnienie z użytkownikami
6. Przygotowanie bilansów zapotrzebowania na media i wniosków; wystąpienie w imieniu Zamawiającego o warunki obsługi w zakresie infrastruktury technicznej (przyłącza do sieci, dostawa i odbiór mediów) do odpowiednich jednostek WAT oraz gestorów sieci i mediów.
7. Wykonanie dokumentacji projektowej w zakresie do pozwolenia na budowę

Projekt zagospodarowania terenu (PZT) zawierający:

- 1) istniejący stan zagospodarowania działki lub terenu oraz opis projektowanych zmian,
- 2) układ komunikacyjny, w tym parametry techniczne dróg pożarowych, sieci i urządzeń uzbrojenia terenu zapewniających przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę,
- 3) ukształtowanie terenu i zieleni,
- 4) dane informujące czy działka lub teren wpisane są do rejestru zabytków lub podlegają ochronie na podstawie ustaleń MPZP lub Decyzji o warunkach zabudowy,
- 5) informacje o istniejących i przewidywanych zagrożeniach dla środowiska i zdrowia użytkowników oraz otoczenia,

7.1 Projekt architektoniczno – budowlany (w branżach) zawierający:

- 1) układ przestrzenny oraz formę architektoniczną istniejących i projektowanych obiektów,
- 2) zestawienie powierzchni poszczególnych elementów:
 - powierzchnia zabudowy projektowanych i istniejących obiektów

- powierzchnie dróg, parkingów, placów, chodników, tarasów, schodów zewnętrznych (powierzchnie utwardzone)

- powierzchnia zieleni (powierzchnia biologicznie czynna)

3) zamierzony sposób użytkowania obiektów budowlanych, w tym liczbę projektowanych lokali, z wyszczególnieniem pomieszczeń biurowo-administracyjnych, dydaktycznych oraz w akademiku pomieszczeń zamieszkania zbiorowego,

4) opinię geotechniczną oraz informację o sposobie posadowienia obiektu budowlanego,

5) opis zapewnienia niezbędnych warunków do korzystania z obiektów użyteczności publicznej i mieszkaniowego budownictwa wielorodzinnego przez osoby niepełnosprawne, o których mowa w art. 1 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, w tym osoby starsze,

6) parametry techniczne obiektu budowlanego charakteryzujące wpływ obiektu budowlanego na środowisko i jego wykorzystywanie oraz na zdrowie ludzi i obiekty sąsiednie pod względem;

- zapotrzebowania i jakości wody oraz ilości, jakości i sposobu odprowadzania ścieków oraz wód opadowych,

- emisji zanieczyszczeń gazowych, w tym zapachów, pyłowych i płynnych, z podaniem ich rodzaju, ilości i zasięgu rozprzestrzeniania się,

- rodzaju i ilości wytwarzanych odpadów,

- właściwości akustycznych oraz emisji drgań, a także promieniowania, w szczególności jonizującego, pola elektro-magnetycznego i innych zakłóceń, z podaniem odpowiednich parametrów tych czynników i zasięgu ich rozprzestrzeniania się,

- wpływu obiektu budowlanego na istniejący drzewostan, powierzchnię ziemi, w tym glebę, wody powierzchniowe i podziemne (uwzględniając, że przyjęte w projekcie budowlanym rozwiązania przestrzenne, funkcjonalne i techniczne powinny wykazywać ograniczenie lub eliminację wpływu obiektu budowlanego na środowisko przyrodnicze, zdrowie ludzi i inne obiekty budowlane, zgodnie z odrębnymi przepisami.

7) analiza możliwości racjonalnego wykorzystania pod względem technicznym, ekonomicznym i środowiskowym odnawialnych źródeł energii takich jak: energia geotermalna, energia promieniowania słonecznego, energia wiatru a także możliwości zastosowania skojarzonej produkcji energii elektrycznej i ciepła oraz zdecentralizowanego systemu zaopatrzenia w energię w postaci bezpośredniego lub blokowego ogrzewania, określającą: oszacowanie rocznego zapotrzebowania na energię użytkową do ogrzewania, wentylacji, przygotowania ciepłej wody użytkowej, dostępne nośniki energii, wybór dwóch systemów zaopatrzenia w energię do analizy porównawczej (systemu konwencjonalnego oraz systemu alternatywnego albo systemu konwencjonalnego oraz systemu hybrydowego, rozumianego jako połączenie systemu konwencjonalnego i alternatywnego, obliczenia optymalizacyjno-porównawcze dla

wybranych systemów zaopatrzenia w energię, wyniki analizy porównawczej i wybór systemu zaopatrzenia w energię;

- analizę technicznych i ekonomicznych możliwości wykorzystania urządzeń, które automatycznie regulują temperaturę oddzielnie w poszczególnych pomieszczeniach lub w wyznaczonej strefie ogrzewanej,

- informacje o zasadniczych elementach wyposażenia budowlano-instalacyjnego, zapewniających użytkowanie obiektu budowlanego zgodnie z przeznaczeniem.

8) dane dotyczące warunków ochrony przeciwpożarowej określone w odrębnych przepisach

7.2

1) Złożenie wniosku o pozwolenie na budowę

2) Uzyskanie prawomocnej decyzji o pozwoleniu na budowę.

8. Projekt techniczny (w branżach) (PT) zawierający:

1) projektowane rozwiązania konstrukcyjne obiektu wraz z wynikami obliczeń statystyczno-wytrzymałościowymi

2) charakterystykę energetyczną budynku, opracowana zgodnie z przepisami dotyczącymi metodologii obliczania charakterystyki energetycznej budynku oraz sposobu sporządzania i wzorów świadectw ich charakterystyki energetycznej, zgodnie z właściwymi przepisami

3) projekty przyłączy do mediów

4) dokumentację geologiczno-inżynierską lub geotechniczne warunki posadowienia obiektów budowlanych

5) projekt zabezpieczenia budynku oraz otoczenia przed propagacją hałasu i drgań pochodzących od instalacji i urządzeń stanowiących techniczne wyposażenie budynku, projekt techniczny konstrukcji ściany zewnętrznej szkieletowo-warstwowej

6) projekt komunikacji pieszej i rowerowej na zewnątrz budynku oraz placów, dróg i miejsc postojowych wraz z odwodnieniem i oświetleniem terenu,

7) projekt drogowy zjazdu z ul. Kartezjusza wraz z uzgodnieniami i zgłoszeniem jakiego wymaga

8) projekt gospodarki zielenią wraz z inwentaryzacją drzew oraz złożenie wniosku o wycinkę drzew i uzyskanie zgody

9) projekt budowy nowego ogrodzenia

10) projekt umeblowania pomieszczeń użytkowych

11) projekt aranżacji wnętrz dla pomieszczeń reprezentacyjnych (z aulą seminaryjną, holi na parterze, sali wykładowych, pokoi akademika, ewentualnie innych (holi windowych w budynku)

12) projekty wnętrz typowych; sanitarnych, socjalnych, biurowych, dydaktycznych

13) projekty akustyczne i nagłośnienia wraz z symulacją dla auli seminaryjnej oraz typowych sali lekcyjnych

14) projekty akustyczne dla wybranych gabinetów

15) oznakowanie pomieszczeń

16) oznakowanie bhp, ppoż., technologiczne, techniczne

17) projekt uwarunkowań z zakresu ochrony ppoż. określone w odrębnych przepisach

18) projektowany scenariusz rozwoju zdarzeń w czasie pożaru

19) wykonanie i uzgodnienie ekspertyzy ppoż. jeśli będą wymagane

20) instrukcję bezpieczeństwa pożarowego wraz z planem ewakuacji

9. Projekt rozbiórki budynku 29B zawierający;

1) szkic usytuowania obiektu budowlanego

2) opis zakresu i sposobu prowadzenia robót rozbiórkowych

3) opis sposobu zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia

4) pozwolenia, uzgodnienia, opinie i inne dokumenty, których obowiązek dołączenia wynika z odrębnych przepisów, ustaw

5) projekt rozbiórki

1) STWiORB (w branżach)

2) Przedmiar robót (w branżach)

3) Kosztorysy inwestorskie i ZKZ (w branżach)

W ofercie Graph`IT zaoferował wykonanie:

1. OPRACOWANIE DOKUMENTACJI PROJEKTOWEJ I KOSZTORYSOWEJ NA BUDOWĘ KOMPLEKSU DYDAKTYCZNEGO WOJSKOWEJ AKADEMII TECHNICZNEJ Podstawowa

1.00 [zadanie]Netto: 1 220 000,00 PLN Stawka VAT 23,00 % Brutto: 1 500 600,00 PLN Brutto: 1 500 600,00 PLN

TPF- Cena 5 535 000,00

ASMAN PIENIEŻNY Cena 3 665 400,00

W dniu 18 listopada 2022 r. Graph`IT w części odtajnionej przez zamawiającego udzielił następujących wyjaśnień, co do zaoferowanej ceny:

oferta usług wykonawcy jest rzetelna, a cena ofertowa brutto — 1.500 600,00zł, nie jest w żaden sposób zaniżona lub rażąco niska, została skalkulowana z najwyższą starannością i uwzględnia zakładane koszty wraz z marżą, odpowiada rynkowym cenom podobnych usług oraz uwzględnia wszelkie elementy zamówienia, których wykonania Zamawiający oczekuje od wykonawcy zgodnie z SWZ, wobec czego nie występują żadne przesłanki dla uznania ceny ofertowej jako rażąco niską.

Uwaga: dalszy tekst wraz z przywołanymi w nim załącznikami stanowi Tajemnice przedsiębiorstwa

uwaga: informacja stanowiąca tajemnice przedsiębiorstwa

Na kolejnych stronach w zakresie do informacji o zakończeniu zakresu utajnionego

Ponadto w odpowiedzi na pismo Zamawiającego wyjaśniamy co następuje:

Stan faktyczny

Zamawiający przeznaczył na realizację przedmiotowego zamówienia kwotę 6 096 0447,42zł brutto

W postępowaniu złożono 3 oferty, a średnia arytmetyczna cen brutto wszystkich złożonych ofert wynosi 3 567 000,00 zł.

Cena oferty wykonawcy stanowi zatem ok 25% budżetu Zamawiającego i ok 42% średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert.

2. Zgodnie z Art. 224 PZP pkt 1. „Jeżeli zaoferowana cena lub koszt, lub ich istotne części składowe, wydają się rażąco niskie w stosunku do przedmiotu zamówienia lub budzą wątpliwości zamawiającego co do możliwości wykonania przedmiotu zamówienia zgodnie z wymaganiami określonymi w dokumentach zamówienia lub wynikającymi z odrębnych przepisów, zamawiający żąda od wykonawcy wyjaśnień, w tym złożenia dowodów w zakresie wyliczenia ceny lub kosztu, lub ich istotnych części składowych”.

Ustawa zawiera zatem wytyczną interpretacyjną, iż ocena zaoferowanej ceny ma być rozważana w kontekście wartości danego zamówienia.

W przepisach dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z 26.02.2014 r. w sprawie zamówień publicznych uchylającej dyrektywę 2004/18/WE, jak i ustawy z 29.01.2004 r. — Prawo zamówień publicznych — dalej p.z.p. — brakuje jednak definicji legalnej pojęcia rażąco niskiej ceny lub rażąco niskiego kosztu.

W celu poprawnego zrozumienia pojęcia rażąco niskiej ceny należy przyjąć, że rażąco niska cena oznacza ofertę z ceną niewiarygodnie niską, znacząco odbiegającą od cen rynkowych w stosunku do wartości danego zamówienia. Cenę rażąco niską należy zatem odnosić do cen rynkowych, a nie do ceny najwyższej w danym postępowaniu lub kwoty zarezerwowanej przez zamawiającego na wykonanie danego zamówienia.

Należy tu zwrócić uwagę, że w przedmiotowym postępowaniu, prowadzonym w trybie dialogu konkurencyjnego mogło potencjalnie dojść do zakłócenia konkurencyjności cenowej postępowania, a nawet zmowy przetargowej, gdyż po prekwalfikacji 3 wykonawców strony postępowania znały się, wielokrotnie kontaktowały i mogły sobie przykazywać zarówno informacje dotyczące budżetu Zamawiającego jaki i ustalać wspólna strategię maksymalizacji marży.

Istotne jest też, że budżet Zamawiającego dla inwestycji o średnim stopniu skomplikowania i szacunkowej powierzchni całkowitej ok 14-15 tys m², wielokrotnie przewyższa budżety w

podobnych innych postępowaniach, prowadzonych w trybie podstawowym, gdzie średni koszt jednostkowy dokumentacji projektowej wybranej oferty jest zazwyczaj w granicach 70-100zł/m² (co w razie potrzeby można łatwo zweryfikować w oparciu o dostępne informacje publiczne).

Jesteśmy przekonani, że świadomość wartości rynkowej ma sam Zamawiający, gdyż formułując warunki udziału w postępowaniu i kryteria pozacenowe utożsamiał wartość projektu w wysokości 1 mln złotych brutto z powierzchnią projektu 10 000m² co daje wskaźnik 100zł/m², a więc dokładnie taki jaki okazuje się być wynikiem ilorazu wartości naszej oferty w odniesieniu do skali obiektu.

Fragment OPIW:

1) zdolności technicznej lub zawodowej:

Zamawiający uzna spełnienie warunku jeżeli Wykonawca:

a) w okresie ostatnich trzech lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy - w tym okresie wykonał 1 zadanie, polegające na opracowaniu dokumentacji projektowej i kosztorysowej budowy obiektu kubaturowego użyteczności publicznej z niezbędną infrastrukturą techniczną O powierzchni całkowitej min. 10 000 m² na kwotę minimum 1.000.000,00 zł brutto oraz

Można też wskazać, że w normalnych warunkach pełnej konkurencyjności (przetarg nieograniczony) zarówno budżet Zamawiającego jak i oferent o najwyższej cenie (firma TPF Sp. z.o.o.) ma wartości rynkowe.

Na przykład w postępowaniu na podobny, lecz bardziej skomplikowany obiekt dydaktyczny WUM o powierzchni 12500m² budżet Zamawiającego jak oferty (w tym oferta TPF) były zbliżone i 4 krotnie niższe niż w przedmiotowym postępowaniu (nawet uwzględniając inflację):

Informacja z otwarcia ofert

Działając na podstawie art. 86 ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz.U. z 2017 r., poz. 1579 ze zm.), Warszawski Uniwersytet Medyczny, ul. Żwirki i Wigury 61, 02-091 Warszawa, Zamawiający w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego pod nazwą: Adaptacja dokumentacji Projektu Budowlano — Wykonawczego Centrum Symulacji Medycznych Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego do nowej lokalizacji przy ul. Pawińskiego w Warszawie, znak sprawy: AEWS-021/2018

informuje, że zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia kwotę brutto: 1 550 000,00 zł

Oferty złożyli:

1 ECO - INVESTMENT POLAND Sp. Z o. o. 1 206 445, 50

2. RYSY ARCHITEKCI 1 330 000.00

3 TPF Sp. Z o.o. 1 344 390,00

Wobec powyższego cena zaoferowana przez Graph'it Sp. z.o.o. nie jest rażąco niską, a wręcz powyżej średniej w odniesieniu do cen rynkowych.

3. Należy zauważyć, że przedmiotem zamówienia w postępowaniu są przede wszystkim prace projektowe.

W literaturze i orzecznictwie podnosi się, że odnosząc się do zagadnienia rażąco niskiej ceny w zakresie zamówienia publicznego na usługi intelektualne, Zamawiający powinien także pamiętać o tym, że w przypadku tego rodzaju zamówień może się pojawić wiele wątpliwości dotyczących rażąco niskiej ceny, począwszy od realności zaproponowanych cen w stosunku do szacowanej wartości zamówienia, gdzie rozwarstwienie w oferowanych cenach może się okazać kilkudziesięcioprocentowe.

KIO w wyroku z 23.10.2013 r. (KIO 2221/12) wskazała: że „szczególnie w zamówieniach dotyczących usług niematerialnych. rozwarstwienie cen składanych ofert bywa szczególnie zauważalne” Zamawiający będzie musiał w każdym postępowaniu liczyć się z tym, że przedstawiane przez wykonawców wyjaśnienia mogą zawierać różne argumenty i elementy składowe.

Krajowa Izba Odwoławcza również w wyroku z 23.06.2014 r. (KIO 1166/14), zwróciła uwagę, że „istotne jest przy tym, że usługa projektowania jest w większości usługą intelektualną, a więc jej wycena zależy w dużej mierze od tego «na ile się ceni» dany projektant, pracownia czy ekspert”. Często bowiem płaci się za tylko tzw. nazwisko lub markę firmy. Odniesienie się zatem do kwoty zarezerwowanej przez Zamawiającego czy też innego oferenta nie jest relewantne.

Jak nadto wskazał Sąd Okręgowy w Poznaniu w wyroku z 4.06.2008 r., X Ga 127/08, „przepisy p.z.p. ani przepisy unijne czy też orzecznictwo zarówno krajowe, jak i ETS nie wykształciło definicji pojęcia «rażąco niska cena» (...). W czasie wstępnego badania, w którym pod uwagę należy brać, co do zasady, całkowitą cenę za przedmiot zamówienia, a nie poszczególne pozycje czy składniki ceny, zamawiający nabierze podejrzeń czy przypuszczeń, co do zbyt niskiej proponowanej przez wykonawcę ceny, wszczynając procedurę wyjaśnienia (...). Zatem charakter ceny rażąco niskiej można przypisać, gdy jest ona niewiarygodna i nierealna w stosunku do obowiązujących cen rynkowych”. Podobną linię prezentuje KIO, która w wyroku z 17.08.2012 r., (KIO 1649/12), wskazała, że „cena rażąco niska to cena niewiarygodna. oderwana od realiów rynkowych”.

W wezwaniu Zamawiający wskazał, iż podstawą do żądania wyjaśnień w sprawie ceny rzekomo rażąco niskiej jest okoliczność, iż zaoferowana cena jest niższa o ponad 30% od kwoty przeznaczonej przez Zamawianego na realizację zamówienia i średniej wartości złożonych ofert. Nie powstał zatem zarzut, iż zaoferowana cena jest oderwana od realiów rynkowych i nie oznacza to też, że oferowana cena jest oderwana od realiów rynkowych.

Należy wyraźnie podkreślić, iż wyznacznik ten nie jest jednak wyznacznikiem bezwzględnie wiążącym i ostatecznym, ze względu choćby na możliwość oszacowania przez Zamawiającego wartości zamówienia ze zbytnią ostrożnością. Ponadto, wyznacznik ten powinien służyć tylko i wyłącznie podjęciu decyzji o tym, czy cena może być rażąco niską i uruchomienia procedury przewidzianej w art. 224 ustawy Pzp, a więc żądania wyjaśnień. Nie może jednak decydować jeszcze o tym, że cena jest ceną rażąco niską. W tym przypadku, odniesienie ceny do wartości zamówienia powiększonej o VAT ma charakter jedynie pomocniczy i służyć powinien jedynie podjęciu decyzji o tym, czy na zamawiającym ciąży obowiązek żądania wyjaśnień od wykonawcy.

Zadaniem wykonawcy, w przedmiotowym przypadku Zamawiający był zwolniony z obowiązku rażąco niskiej ceny, gdyż że rozbieżność wynika z okoliczności oczywistych, które nie wymagają wyjaśnienia, a o których, jak wspomniano wyżej, zwracała wielokrotnie uwagę KIO.

Obowiązek wezwania wykonawcy do wyjaśnienia poziomu ceny ofertowej doznaje ograniczenia w sytuacji, gdy przewidziany w tym przepisie poziom rozbieżności pomiędzy wartością szacunkową zamówienia, a kwotą jaką zamierza Zamawiający przeznaczyć na realizację wynika z okoliczności oczywistych, które nie wzmagają wyjaśnienia.

4. Wykonawca na etapie przygotowania oferty przeprowadził szczegółową i profesjonalną analizę wszelkich dokumentów załączonych do postępowania, wykorzystując do kalkulacji zarówno przepisy prawa, własną kalkulację kosztów oraz zweryfikował wyniki kalkulacji, porównując je do zamówień podobnych i korzystając ze źródeł ogólnie dostępnych, w tym informacji publicznej.

Realizacja wielu kontraktów obejmujących podobne usługi ma bezpośredni wpływ na prawidłowe szacowanie realnych kosztów realizacji usługi. Wykonawca aktualnie realizuje lub zrealizował kilkadziesiąt umów o różnej specyfice, w tym także w zakresie projektowania obiektów infrastruktury medycznej co pozwala na wykorzystanie nabytego już doświadczenia przy realizacji nowych usług. Posiadana wiedza umożliwia Wykonawcy zaproponowanie ceny ofertowej w pełni adekwatnej do przedmiotu zamówienia.

Wykonawca, będący podmiotem profesjonalnie świadczącym usługi projektowania, dokonując oszacowania zaproponowanej ceny, wziął pod uwagę wszystkie elementy składające się na zakres przedmiotowej umowy o wykonanie zamówienia publicznego, w tym w szczególności: terminy realizacji, zakres obowiązków personelu, a także ryzyko wynikające ze specyfiki niniejszej usługi oraz sposób płatności wskazany przez Zamawiającego w SWZ.

Wartości przyjęte przez Wykonawcę podczas szacowania ceny ofertowej są rzeczywiste i wynikają z kosztów realnie ponoszonych przez Wykonawcę podczas realizacji tego typu usług, pełnego i należytego wykonania wszystkich obowiązków wymaganych od Wykonawcy.

5. Ponad wszelką wątpliwość wykonawca przeprowadził szczegółową i staranną kalkulację wszystkich usług wskazanych we SWZ, Wzorzec umowy oraz OPZ.

Należy przede wszystkim zwrócić uwagę, że wykonawca na etapie kalkulacji ceny dokonał oszczędności dzięki przyjętej metodzie wykonania zamówienia, która wynika z stosowanych przez niego rozwiązań technicznych, wyjątkowo sprzyjających warunków wykonywania zamówienia dostępnych dla wykonawcy, wykonawcy, kosztów pracy, których wartość przyjęta do ustalenia ceny nie jest niższa od minimalnego wynagrodzenia za pracę albo minimalnej stawki godzinowej, ustalonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2018 r. poz. 2177).

Wszelkie poniższe wyjaśnienia są udowodnione załączoną szczegółową kalkulacją ceny ofertowej, z której wynika, że wykonawca nie tylko należycie i skrupulatnie skalkulowało koszty, przewidziało rezerwy kosztorysowe z uwagi na możliwość powstania nieprzewidzianych kosztów wraz z prognozą godziwej marży w wysokości co najmniej 17% wartości Umowy została zamieszczona w załączniku do niniejszego pisma.

5.1. Wykonawca, realizując oraz pozyskując nowe umowy na usługi, zapewnia stałe, często wieloletnie, zatrudnienie personelowi kluczowemu (architekci, inżynierowie, doradcy). Wykonawca zatrudniania 30 osób (stan na dzień złożenia oferty wg informacji ZUS) w oparciu o Umowę o pracę, oraz kolejne 24 osoby personelu zatrudnionego w oparciu o kontrakty długoterminowe B2B.

Zrzut z platformy ZUS:

OSOBY ZGŁOSZONE DO UBEPIECZEŃ

Wybrany płatnik: GRAPH'IT SP. Z O. O. Zmień płatnika

Zgłoszeni do ubezpieczeń

Pokaż wyrejestrowanych

Imię	Nazwisko	PESEL
------	----------	-------

Tak

Tak

Tak

Tak

Tak

Tak

Tak

Tak

Tak

Tak

Tak

Tak

Tak
Tak
Tak
Tak
Tak
Tak
Tak
Tak
Tak
Tak
Tak
Tak
Tak
Tak
Tak
Tak
Tak
Tak
Tak
Tak
Tak
Tak
Tak

Elementy I - 30 z 30 10 1 25 1 50 1 100

Eksport oraz wydruk dostępny jest dla maksymalnie 2000 pozycji. Przy zbyt dużej liczbie ubezpieczonych, należy użyć funkcji filtra.

Dane ubezpieczonego

0,0.

Takie rozwiązanie umożliwia zawieranie z personelem umów korzystnych dla Wykonawcy ze względu na kwotę jak i dyspozycyjność danych osób. Zakres obowiązków personelu został uzgodniony i skalkulowany przy uwzględnieniu specyfiki każdego z etapów usługi w tym określonego obowiązku dyspozycyjności personelu. Wykonawca jest podmiotem profesjonalnym, który swoje przychody generuje w 90% w zamówień podobnych do przedmiotowego, generując średnią marżę 21% (dane za rok 2021). Informacje te są publiczne i wynikają wprost i informacji publicznych znajdujących się w sprawozdaniu finansowym dostępnym na stronie <https://ekrs.ms.gov.pl/rdf/pd/search> df.

Tak więc jest oczywiste, że wykonawca odpowiedzialnie i profesjonalnie kalkuluje swoje oferty w podobnych postępowaniach publicznych, generując godziwą marżę, zatrudniając od wielu lat na stałe duży, jak na warunki krajowe, zespół 54 projektantów. Z tego wynika, że również skala prowadzonej działalności pozwala na równoczesną realizację wielu projektów i pozwala na zachowanie dużej płynności finansowej, która za rok 2021 wynosiła WPB=2,53. Informacje te są publiczne i wynikają wprost i informacji publicznych znajdujących się w sprawozdaniu finansowym dostępnym na stronie <https://ekrs.ms.gov.pl/rdf/pd/search> df.

Wykonawca opierając się na doświadczeniu nabytym w trakcie realizacji innych podobnych umów oraz bezpośrednich konsultacjach z personelem, także posiadającym bogate doświadczenie z realizacji takich usług określił składowe kalkulacji oferty w zakresie danej pozycji (składowej netto dla ceny oferty Wykonawcy). Wskazane w załączonej kalkulacji stawki w pełni umożliwiają realizację przewidywanych zobowiązań danej osoby i zostały precyzyjnie oszacowane na podstawie zakresu obowiązków przypisanym dla danego eksperta na danym etapie realizacji usługi.

W zakresie kosztów wynagrodzeń wykonawca planuje wykonanie zamówienia wykorzystując głównie własne zasoby intelektualne, kadrowe, technologiczne, które są co najmniej wystarczające dla wykonania przedmiotowego projektu.

Struktura kosztów określona na bazie ksiąg rachunkowych wykonawcy wskazuje, że przy realizacji usług projektowych w technologii BIM średni koszt wynagrodzeń wynosi ok 2/3 kosztów całkowitych, więc jest kluczowy dla wartości oferty. Poniższy schemat pokazuje dane na podstawie danych księgowych wykonawcy:

Należy tu zauważyć, że wykonawca dzięki bogatemu doświadczeniu i wysokich kompetencjach BIM, znacznie lepiej niż konkurencja alokuje zasoby i uzyskuje bardzo wysokie wskaźniki efektywności czasu prac. Niemniej jednak w ramach kalkulacji kosztów przyjęto maksymalną ilość godzin pracy personelu w całkowitej liczbie ok 11000 roboczogodzin, co uwzględniając przesunięcia harmonogramu robót częściowych do całego okresu trwania realizacji Umowy, jest wartością nawet znacznie przewyższającą spodziewane potrzeby projektu.

Odnosząc się do wezwania Zamawiającego poniżej wykonawca w załączonej kalkulacji prezentuje „listę osób (członków) personelu wykonawcy”, przewidzianego do udziału w wykonaniu przedmiotu zamówienia zgodnie z SWZ, wraz ze wskazania wynagrodzenia i przewidywanego nakładu pracy

Wynagrodzenia i roboczogodziny wskazane w zestawieniu obejmują płatne urlopy i ew. zwolnienia lekarskie.

Wykonawca opierając się na doświadczeniu nabytym w trakcie realizacji innych, podobnych umów oraz bezpośrednich konsultacjach z personelem także posiadającym bogate doświadczenie z realizacji takich usług określił składowe kalkulacji oferty w zakresie każdej pozycji.

5.2. Wykonawca przewidział także pozostałe koszty dotyczące realizacji usługi.

Należą do nich koszty ogólne zarządu (koszty lokalowe, media, koszty finansowe wadium i ZNWU koszty ubezpieczeń, wydruki i inne wydatki administracyjno-biurowe).

Wykonawca na skutek realizacji wielu zamówień w tym także w zakresie prac projektowych, dysponuje dobrze zorganizowanym i funkcjonującym zapleczem biurowo-logistycznym, posiadanie przez Wykonawcę od kilku lat w pełni wyposażonych i funkcjonujących biur (Warszawa, Poznań, Wrocław), pozwala na znaczne zniwelowanie kosztów założenia i działalno-

ści związanych z nowymi usługami, oraz oszczędności w zakresie szeroko pojętej logistyki wykonania usługi w tym takich kosztów jak np.: materiały biurowe (większe zakupy dla kilku kontraktów za niższą cenę), koszty wynikające z użytkowania umeblowania i sprzętu (wykonawca jest właścicielem umeblowania i sprzętu), koszty przesyłek pocztowych i kurierskich (stałe umowy), opłaty związane z Internetem oraz codziennym utrzymaniem środków transportu i łączności.

Wykonawca dysponuje wyposażeniem technicznym biur w zakresie mebli oraz sprzętu elektronicznego i licencji oprogramowania zamortyzowanego w czasie realizacji innych usług.

Dodatkowo wykonawca z ostrożności ustalił 5% rezerwę na nieprzewidziane koszty realizacji zamówienia.

5.3. Wyjątkowo sprzyjające warunki wykonywania zamówienia dostępne dla wykonawcy

Wykonawca, realizując oraz pozyskując nowe umowy na usługi, zapewnia stałe, często wieloletnie, zatrudnienie personelowi kluczowemu (architekci, inżynierowie, doradcy). Takie rozwiązanie umożliwia zawieranie z Personelem umów korzystnych dla Wykonawcy ze względu na kwotę jak i dyspozycyjność danych osób. Przedstawione w kalkulacjach wartości dotyczące pracy personelu określone zostały w stosunku do każdego z członków zespołu, przy uwzględnieniu wszelkich postanowień SIWZ w szczególności wynikających z par. 2 Umowy. Zakres obowiązków Personelu został skalkulowany przy uwzględnieniu specyfiki każdego z etapów usługi w tym określonego obowiązku dyspozycyjności personelu.

W zakresie kosztów wynagrodzeń wykonawca planuje wykonanie zamówienia wykorzystując własne zasoby intelektualne, kadrowe, technologiczne, które są co najmniej wystarczające dla wykonania przedmiotowego projektu, co pozwala na zachowanie całości marży i ew. oszczędności w trakcie realizacji z zawiązanych rezerw dla wykonawcy.

W zakresie metody wykonania zamówienia należy podnieść, że wykonawca posiada niezwykle bogate, międzynarodowe doświadczenie w zakresie realizacji podobnych zamówień - jest krajowym liderem tej technologii - wiodącym na rynku krajowym dostawcą usług BIM oraz świadczy regularnie w tym zakresie usługi dla takich renomowanych zamawiających publicznych jak MSZ, MON, Ministerstwo Kultury, PSE, Orlen, Frontex i wielu jednostek samorządów terytorialnych, wielu szpitali (NIO, DCO, MSS...) oraz największych globalnych korporacji budowlanych (PORR, Strabag, Polimex. ..) przy realizacji zamówień publicznych. W zakresie samego stosowania techniki BIM posiada on najwyższe kompetencje i doświadczenie w Polsce, które pozwala na ok 50% wzrost efektywności prac projektowych w stosunku do średniej wydajności krajowej.

45%

z Reduced errors and omissions

400 _

Collaborating with OwnersDesign Firms

35%

Enhancing Organization's Image

30%

Reducing Rework 25%

Reduced Construction Cost

200

Better Cost Control\Predictability

15%

Attracting new orders

100

Reducing Overall Construction Duration

5%

Increased Profits

0%

Criteria determining BIM effectiveness in construction companies of Northern America. % (McGraw Hill Construction, n.d.).

Istotny jest fakt, że wykonawca realizuje obecnie krajowe zamówienia publiczne dot. projektowania z obligatoryjnym wykorzystaniem technologii BIM — również w zakresie szpitali onkologicznych, więc poniósł już koszty związane z licencjami oprogramowania i sprzętem komputerowym, oraz posiada wysoce wykwalifikowany personel, którego nie musi szkolić, a koszty te przypisał i już rozliczył w innych — zrealizowanych lub właśnie realizowanych zamówieniach. Wykonawca dysponuje obecnie 48 nowoczesnymi, kompletnymi stanowiskami projektowania BIM.

Wykonawca na skutek realizacji wielu zamówień w tym także w zakresie prac projektowych, dysponuje dobrze zorganizowanym i funkcjonującym zapleczem biurowo-logistycznym, posiadanie przez Wykonawcę od lat w pełni wyposażonych i funkcjonujących biur, pozwala na znaczne zniwelowanie kosztów założenia i działalności związanych z nowymi usługami, oraz oszczędności w zakresie szeroko pojętej logistyki wykonania usługi w tym takich kosztów jak np.: materiały biurowe (większe zakupy dla kilku kontraktów za niższą cenę), koszty wynikające z użytkowania umeblowania i sprzętu (wykonawca jest właścicielem umeblowania i sprzętu), koszty przesyłek pocztowych i kurierskich (stałe umowy), opłaty związane z Internetem oraz codziennym utrzymaniem środków transportu i łączności.

Wykonawca dysponuje wyposażeniem technicznym biur w zakresie mebli oraz sprzętu elektronicznego zamortyzowanego w czasie realizacji innych usług. Poniżej znajduje się szczegółowe zestawienie kluczowych posiadanych i już zamortyzowanych zasobów IT, dedykowanych do realizowanego przedmiotowego zamówienia.

5.4. Oryginalność projektu wykonawcy

Biorąc pod uwagę powyższe przykłady i metodykę pracy, jasny staje się niższy koszt opracowania projektu.

5.5. Pomoc publiczna

Wykonawca w ciągu ostatnich 3 lat otrzymał legalną i zgodną z przepisami prawa pomoc publiczną o wartości nominalnej 2.229.895,98zł, co pozwoliło na pokrycie m.in. dodatkowych kosztów związanych z epidemią Pandemii COVID-19r.

Wykonawca załącza jako dowód zestawienie otrzymanej pomocy publicznej.

6. Należy zauważyć, że powyższe wyjaśnienia w sposób wyczerpujący i jednoznaczny wskazują, że wykonawca prawidłowo skalkulował cenę, zapewniając sobie możliwość realizacji zamówienia przy założeniu osiągnięcia znacznego zysku. a oferowana cena przystaje do realiów rynkowych, co w świetle wyroku SO w Krakowie XII Ga 8/09 lex 552013, (por. wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z 17.01.2006r. II Ca 2194/05), jest wystarczającym i kluczowym dowodem na to, że cena oferty nie jest rażąco niska.

Podobnie stwierdził Sąd Okręgowy w Katowicach w wyroku z 30.01.2007r. — no cenie rażąco niskiej można mówić wówczas. gdy oczywiście jest. że przy zachowaniu reguł rynkowych wykonanie umowy przez wykonawcę byłoby dla niego nieopłacalne. Rażąco niska cena jest to cena niewiarygodna, oderwana całkowicie od realiów rynkowych. Przykładem może być oferowanie towarów poniżej kosztów zakupu lub wytworzenia albo oferowanie usług za symboliczną kwotę". „Sam fakt że cena oferty jest niższa od cen innych ofert złożonych w postępowaniu nie jest jeszcze wystarczający dla uznania danej ceny za rażąco niską.”

Stanowisko to podzieliła również KIO w wyroku z dnia 28.03.08r. (KIO 226/08) — „za ofertę z ceną rażąco niską może być uznana oferta. której realizacja nie pozwala na utrzymanie rentowności wykonawcy. naraża go na straty. realizowanie zadania poniżej kosztów.

W świetle orzecznictwa KIO samo zestawienie kwot zaproponowanych przez wykonawców nie jest dowodem rażąco niskiej ceny. Stanowisko Zamawiającego, iż ceny poniżej połowy wartości szacunkowej zamówienia są rażąco niskie Krajowa Izba Odwoławcza uznała za niezgodne z prawem. (KIO 2559/11 „KIO 2573/11,KIO 2578/11/..)

Cena ofertowa wykonawcy jest zatem rynkowa i nie w żaden sposób nie może być uznana za rażąco niską.

Załączniki stanowiące Tajemnice Przedsiębiorstwa:

Dokument 22.23_WAT_kalkulacja ceny ofertowej przez podpisany P.S. W.

22.23 WAT_przypadki_pomocy_beneficjenta Data:2022.11.21

UWAGA: KONIEC TAJEMNICY PRZEDSIĘBIORSTWA

Wyżej wymienione okoliczności są sprzyjającymi warunkami wykonywania zamówienia dostępnymi dla Wykonawcy. które umożliwiają zaoferowanie Zamawiającemu atrakcyjnej ceny i jednocześnie sprawiają. iż realizacja zamówienia zgodnie z wymaganiami SIWZ jest w pełni opłacalna.

Powyższe argumenty, jak również załączone do niniejszych i wcześniejszych wyjaśnień dokumenty bezsprzecznie potwierdzają, że zaoferowana przez Wykonawcę cena nie jest ceną nierealistyczną. Mając na uwadze przyjętą linię orzeczniczą KIO oraz stanowisko prezentowane przez Urząd Zamówień Publicznych, należy przyjąć, iż za ofertę z rażąco niską ceną można uznać jedynie ofertę z ceną niewiarygodną, nierealistyczną w porównaniu do cen rynkowych podobnych zamówień. Ceną rażąco niską będzie zatem cena znacząco odbiegająca od cen rynkowych przyjętych dla danego przedmiotu zamówienia, wskazującą na fakt realizacji zamówienia poniżej kosztów wytworzenia usługi. W przypadku ceny wskazanej przez Wykonawcę w tym postępowaniu nie zachodzi w/w przesłanka, co należycie zostało wykazane przez Wykonawcę: a zatem cena zaproponowana przez wykonawcę w złożonej przez niego ofercie nie może zostać uznana za cenę nierealistyczną. a co za tym idzie — za cenę rażąco niską.

Jednocześnie zastrzegamy, że odpowiednio oznaczona część przedstawionych wyjaśnień oraz przywołane dowody (załączniki) stanowią tajemnice przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 11 ust.2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 419 z późn. zm.).

Załączone do niniejszych wyjaśnień dokumenty — szczegółowy harmonogram przedstawiający zakładane zaangażowanie oraz wynagrodzenie poszczególnych członków personelu, jak również imienne oświadczenia konkretnych osób deklarujące ich udział na określonym stanowisku i na określonych warunkach. Szczegółowe informacje personalne i finansowe zawarte w tych dokumentach jednoznacznie wskazują na ich istotną wartość gospodarczą, a ich ujawnienie, szczególnie podmiotom konkurencyjnym grozi poniesieniem przez Wykonawcę realnej szkody.

Zamawiający na skutek orzeczenia Izby wydanego w sprawie sygn. akt KIO 3316/22 odtajnił wyjaśnienia wykonawcy Graph`IT z wyłączeniem danych dotyczących szczegółowej kalkulacji ceny oferty, nazw kontrahentów, opisu autorskich rozwiązań technologicznych, a odtajnioną treść wyjaśnień Izba przytoczyła powyżej.

Na podstawie utajnionej kalkulacji szczegółowej przystępującego Izba ustaliła, że wykonawca ten wbrew twierdzeniom odwołującego przewidział udział rzeczoznawców, kosztorysanta, projektanta zieleni, geodety i geotechnika, wymienił czynności i opracowania wymagane przez zamawiającego w SWZ, nie pomijając żadnej z wymaganych czynności i przypisał do danej czynności lub grupy czynności osoby- funkcje mające zrealizować te zakresy, określając też zakładaną przez siebie ilość godzin. Wynagrodzenia przypisane poszczególnym osobom są zróżnicowane od niecałych 50zł średniej stawki godzinowej, do około 150 zł. tej stawki. Z kalkulacji wynika również, że wynagrodzenie miesięczne i średnie wynagrodzenie

miesięczne zostało podane w wartości brutto. Z kalkulacji wynika również, że przystępujący przewidział dla określonych funkcji, że będą one wykonywane przez więcej niż 1 osobę, ale również dla jednej osoby przypisał więcej niż jedną funkcję. Z kalkulacji wynika także, że odwołujący koszty placowe liczył według wartości średnich tak godzinowych jak i miesięcznych, uwzględnił koszty delegacji i dojazdów, koszty ogólne zarządu, w tym koszty sprzętu i oprogramowania, lokalowe i media oraz ubezpieczenia na poziomie ponad 10%, uwzględnił 5 % rezerwę i 17% zysk. Tak szczegółowo Izba przytoczyła te dane, gdyż podał je w swojej odpowiedzi na odwołanie i piśmie z dnia 28 lutego 2023 r. zamawiający w formie jawnej, co oznacza, że utraciły one walor poufności.

Dowody odwołującego:

Z dowodów przedstawionych przez odwołującego wynika, że

Z niejawnego dowodu zestawienia roboczogodzin oraz uproszczonego wyniku, że zdecydowana większość stanowisk przewidzianych przez odwołującego nie przekracza kwoty 100 zł./rhb i waha się pomiędzy kwotą czterdzieści kilka złotych, a dziewięćdziesiąt kilka. Jedynie 7 stanowisk zespołu to stawki powyżej 100zł., a dwie powyżej 250 zł.

Izba ustaliła, że według odwołującego koszt udziału akustyków to niecałe 20 tys. złotych, koszt projektu wewnątrz około 150 tys. złotych, a koszt oznakowania pomieszczeń też około 100 tys. złotych, przy czym porównując te informacje z kalkulacją przystępującego, to u przystępującego te elementy kosztowe zostały ujęte w pkt. 7.1 pkt. 6 tiret 4 pkt. 13 i 14 oraz 10-12 jeśli chodzi o aranżację wewnątrz i pkt. 15 i 16 jeśli chodzi o oznakowanie, jednak u przystępującego ilości roboczo godzin zostały rozbite na funkcje przypisane poszczególnym osobom, a nie na zakresy, stąd nie można wyprowadzić konkretnych wniosków ani pozytywnych, ani negatywnych w porównaniu do kalkulacji odwołującego. Na pewno jednak przystępujący przewidział te zakresy przedmiotowe.

Z niejawnego oświadczenia FS&P Arcus wynika, że dane o średniej ilości roboczogodzin wynikają z danych prowadzonych przez przedsiębiorstwo odwołującego i wartości przyjęte wynikają z wielkości inwestycji i stopnia skomplikowania stanowiąc o pewnych wartościach ze stwierdzeniem „około” lub „dla projektów branżowych orientacyjnie”, a dla nadzorów „statystycznie”. Czyli dane te są wyprowadzane na podstawie danych własnych odwołującego odnoszących się do jego przedsiębiorstwa i jego charakterystycznych uwarunkowań prowadzonej działalności. Niewątpliwie dane te mogłyby służyć za bazę do oceny realności oferty odwołującego, gdyby to cena oferty odwołującego była przedmiotem oceny, nie stanowią jednak o danych rynkowych czy uśrednionych dla większości podmiotów z branży projektowej i mogą się różnić od innych wykonawców działających w tej branży z uwagi na ich własne uwarunkowania.

Dowód opracowanie FS&P ARCUS dotyczące kalkulacji kosztów na podstawie regulaminu honorariów Architektów Izby Architektów RP i zasad wyceny prac projektowych SARP – z tego dowodu nie wynika na jakiej podstawie przyjęto ok. 20 000 godzin na projektowanie i 3000 godzin na nadzór autorski. Nadto wskazane w Tabeli 2 stawki do wyliczenia honorariów nie pokrywają się ze stawkami podanymi przez odwołującego w niejawnym zestawieniu roboczogodzin oraz uproszczonego, gdzie przyjęta średnia 150zł. jest raczej jednym z wyższych kosztów roboczogodziny, a nie średnim. Nie można też ustalić, dlaczego przyjęto kwotę złożonej oferty na poziomie 2 980 000 netto, czyli wartość oferty netto odwołującego. Wedle tego wyliczenia oferta odwołującego również nie pokrywałaby kosztów niezbędnych do wykonania prac przy obiekcie o powierzchni całkowitej max 15000m² i powierzchni netto 12 500m², co do kalkulacji na podstawie zasad wyceny prac projektowych SARP, to jest to kwota bardzo zbliżona do wyliczeń poczynionych przez zamawiającego na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym Dz.U. z 2021 r. poz. 2458 przy czym cena ta nie uwzględnia nadzorów, a w oświadczeniu nie podano jakie koszty przewiduje powołana w oświadczeniu tabela z 2014r. Jednak Izba wzięła pod uwagę, że żadna ze złożonych w tym postępowaniu ofert nie osiągnęła wysokości kosztów na poziomie wynikającym z tej wyceny. Nadto Izba zauważyła, że wyliczenie na podstawie tych zasad wyceny nie uwzględnia pracochłonności mierzonej ilości roboczogodzin.

Z dowodu projekt zagospodarowania terenu wraz z planem postępowań za rok 2022 wersja 23 wynika, że dla opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej budynku pracowni Zaawansowanych Systemów Uzbrojenia – dla budynku o powierzchni użytkowej 1265, 71m² zamawiający przyjął orientacyjną wartość zamówienia na poziomie 500 000zł.

Z wydruku z listy postępowań zamawiającego na postępowanie – Opracowanie dokumentacji projektowej i kosztorysowej na budowę Centrum Innowacji Cyberbezpieczeństwa Wydziału Cybernetyki nr 10/DIR/2021 wynika, że zamawiający przewidział na sfinansowanie zamówienia kwotę 929 520,00zł. brutto.

Z zestawienia poszczególnych składników stanowiących przedmiot umowy na wykonanie kompletnej wielobranżowej dokumentacji projektowej i kosztorysowej na realizację robót budowlanych dla zadania inwestycyjnego pn. Rozbudowa Szkoły Podstawowej nr 215 przy ul Kwatery Głównej 13” wynika, że odwołujący dla obiektu o powierzchni całkowitej 4000m² obejmującego szkołę i halę sportową wyszacował ilość godzin 8 101, a więc zbliżoną ilość roboczogodzin przypadająca na 1 m² powierzchni jak w bieżącej sprawie.

Z umowy z dnia 7 listopada 2022 pomiędzy Parkiem Kultury w Bydgoszczy a A. P. Architekci sp. z o.o. na opracowanie koncepcji oraz projektu aranżacji i urządzenia przestrzeni Spichle-

rza Mącznego i Młyna Rothera z wyłączeniem powierzchni wystaw stałych wynika, że odwołujący, a konkretnie członek konsorcjum odwołującego uzyskał zamówienie na kwotę 367 770 zł. brutto.

Z oferty DA D. Architekci sp. z o.o. dla członka konsorcjum odwołującego wynika, że podmiot ten byłby skłonny wykonać przedmiot zamówienia za kwotę 4 055 002, 50zł., przy czym kwota ta nie obejmuje nadzorów autorskich.

Z tabeli porównawczej referencyjnych przetargów i załączonych do niej informacji z otwarcia ofert lub wniosków wynika, że :

1. opracowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego w ramach inwestycji „Przebudowa budynku przy ul. Żwirki i Wigury 93 – nie doszło jeszcze do złożenia ofert, a nie da się ustalić na jakiej podstawie odwołujący ustalił budżet szacowany przez zamawiającego
2. budowa obiektu laboratoryjno-dydaktycznego wraz z zapleczem technicznym i infrastrukturą towarzyszącą, przyłączami, ciągami komunikacyjnymi i zagospodarowaniem terenu na potrzeby Innowacyjnego Centrum Nauk Żywnościowych – zamawiający zamierza przeznaczyć 3 321 000zł. brutto i otrzymał ofert od 57/18% do 104.44% wartości szacunkowej zamówienia, złożone dokumenty nie potwierdzają, że projekt ma dotyczyć budynku o powierzchni 13 137m², nie można ustalić na podstawie czego odwołujący przyjął tę wielkość.
3. Opracowanie wielobranżowej dokumentacji projektowej dla zadania inwestycyjnego pn.: Budowa Śląskiego Interdyscyplinarnego Centrum Chemii – zamawiający zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia 8 386 742zł. brutto, otrzymał oferty mieszczące się w przedziale od 21, 34 do 131,16% wartości szacunkowej zamówienia, złożone dokumenty nie potwierdzają, że projekt ma dotyczyć budynku o powierzchni 16 000m², nie można ustalić na podstawie czego odwołujący przyjął tę wielkość.
4. opracowanie koncepcji oraz projektu aranżacji i urządzenia przestrzeni Spichlerza Mącznego i Młyna Rothera z wyłączeniem powierzchni wystaw stałych – z załączonych dokumentów nie wynika kwota jaką zamawiający przeznaczył na sfinansowanie zamówienia, a otrzymał oferty od 367 770 do 493 968zł. (ilości 6 ofert), z dokumentów dołączonych nie wynika także powierzchnia obiektu do zaprojektowania.

Z opracowania Dokumentacji projektowej i kosztorysowej na budowę Kompleksu Dydaktycznego WAT – założenia przyjęte przez Graph`IT do realizacji przedmiotu zamówienia dane wg pisma zamawiającego z 23 marca 2023 r. wynika, że jeśli średnie wynagrodzenie projektanta zespołu firmy Graph`IT do 11 800 netto, to Graph`IT poniesie rzeczywisty koszt osobowy 20 271 zł., na co przedstawiono dowód z kalkulatora wynagrodzeń.pl – przy czym założenie odwołującego, że wartość średnia wynagrodzenia projektantów przystępującego w wyjaśnieniach została podana w wartościach netto jest błędna. Z kalkulacji przystępującego wynika,

że ta średnia wartość podana jest jako wartość brutto. Izba przyjmując daną podaną przez zamawiającego i przyjętą przez odwołującego tj. 11 800, ale jako wartość brutto była w stanie ustalić, że przy takiej wartości brutto wynagrodzenia całkowity koszt osobowy dla pracodawcy, to około 14 216, 64zł. zatem znacząco niższy niż założony w wyliczeniach przez odwołującego. Załączone do tego dowodu wyliczenia przy przyjęciu 21 osobowego zespołu wskazują na 10 560 ilość roboczogodzin, a więc nie odbiegającą od przyjętej przez przystępującego w wyjaśnieniach. Natomiast nie zostało wskazane, dlaczego przystępujący miałby skalkulować dodatkowo 14 projektantów i 10 dziesięciu młodszych projektantów, skoro sam odwołujący twierdził na rozprawie, że jego zespół będzie liczył 13 stałych projektantów i 10 osób działających w skróconym czasie.

Z opracowania Dokumentacji projektowej i kosztorysowej na budowę Kompleksu Dydaktycznego WAT – założenia przyjęte przez Graph`IT do realizacji przedmiotu zamówienia dane wg pisma zamawiającego z 23 marca 2023 r. wynika, że jeśli średnie wynagrodzenie projektanta zespołu firmy Graph`IT do 11 800 netto, to Graph`IT poniesie rzeczywisty koszt osobowy 20 271 zł., na co przedstawiono dowód z kalkulatora wynagrodzeń.pl – przy czym założenie odwołującego, że wartość średnia wynagrodzenia projektantów przystępującego w wyjaśnieniach została podana w wartościach netto jest błędna. Z kalkulacji przystępującego wynika, że ta średnia wartość podana jest jako wartość brutto. Izba przyjmując daną podaną przez zamawiającego i przyjętą przez odwołującego tj. 11 800, ale jako wartość brutto była w stanie ustalić, że przy takiej wartości brutto wynagrodzenia całkowity koszt osobowy dla pracodawcy, to około 14 216, 64zł. zatem posługując się metodologią przyjętą przez odwołującego w tym dowodzie przystępującego byłoby stać na 9,56 osób, czyli miałby środki na minimalny 7 osobowy zespół wymagany przez zamawiającego.

Z uszczegółowienia dowodu nr 6 wynika, że odwołujący sporządził go w oderwaniu od danych podanych przez zamawiającego, gdyż obliczył 13 osób zespołu stałego i 10 osób zespołu pracującego z mniejszym natężeniem, podczas, gdy zamawiający podał, że przystępujący przewidział zespół 21 osobowy i nie podał, ile osób pracuje jako zespół stały, a ile jako zespół pracujący z mniejszym natężeniem. Tym samym wyliczenia przedstawione przez odwołującego służą wyłącznie udowodnieniu tezy o niezbędności założenia pracochłonności na poziomie 20 tys. godzin, ale w oderwaniu od wyjaśnień przystępującego.

Z uszczegółowienia II dowodu nr 6 wynika, że odwołujący dla całego zespołu 21 osobowego przyjął 3,28 godziny w miesiącu w całym okresie 210 dni realizacji zamówienia i dokonał przemnożenia tej wartości przez przyjęty przez siebie całkowity koszt pracodawcy (11800 jako wartość netto) 20 271zł. brutto i podniósł, że nie pokrywa to kosztów wskazanych w ofercie, założenie to nie odnosi się do złożonej przez przystępującego kalkulacji, w której podano średnie miesięczne wynagrodzenie brutto i jeśli przyjąć podane wyżej przez Izbę, że przy średnim wynagrodzeniu brutto 11 800zł. pełny koszt pracodawcy, to 14 216,64zł. to we-

dług sposobu liczenia odwołującego, koszty osobowe przystępującego zamknęłyby się w kwocie 979 242, 16zł., co bardziej odpowiada wartościom wynikającym z wyjaśnień przystępującego.

Dowody przystępującego :

Pkt. 8 str. 6 odwołania – w ocenie Izby nie jest to dowód, a przedstawienie tego fragmentu odwołania nie wnosi nic do sprawy, skoro miało stanowić tylko o stwierdzeniu, że takiej treści w dokumentacji zamówienia nie ma. Przystępujący nie podnosił, że któregoś z elementów zawartych na str. 6 pkt 8 odwołania nie należało uznać za element dokumentacji projektowej będącej przedmiotem zamówienia, a jedynie gołosłownie wskazywał, że odwołujący samodzielnie określił zakres przedmiotu zamówienia w oderwaniu od SWZ.

Załącznik nr 1 do SWZ i zał. Nr 4 do umowy zostały przez Izbę uwzględnione powyżej, stąd nie ma potrzeby powielania ustaleń w tym miejscu.

Informacje z otwarcia ofert na:

1) wykonanie pełnej wielobranżowej dokumentacji projektowej na potrzeby rozbudowy Centrum Medycyny Ratunkowej Szpitala Wojewódzkiego w Poznaniu z pełnieniem nadzoru autorskiego, gdzie zamawiający przewidział kwotę na sfinansowanie zamówienia 2 000 000zł., a otrzymał oferty: 1 772 000zł., 1 961 850zł., 2 458 770zł., 2979 921zł.

2) opracowanie wielobranżowej dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem ostatecznej decyzji pozwolenia na budowę dla zadania : rozbudowa Szpitala o Centrum Psychiatrii Dzieci i Młodzieży dla WSS w Opolu, gdzie zamawiający otrzymał oferty 553 500zł., 576 870zł., 642 060zł., 657 927zł., 730 000 zł., 885 600zł., 910 200zł., 1 195 000zł.

3) rozbudowę i modernizację Zespołu Głównego Centrum Onkologii w Bydgoszczy, gdzie zamawiający przewidział na sfinansowanie zamówienia 5 000 000zł. a otrzymał oferty od 1 1 818 924zł. do 5 041 770zł. przy czym nie można ustalić, czy zadanie obejmowało opracowanie dokumentacji projektowej

4) wykonanie dokumentacji projektowej rozbudowy i przebudowy Szpitalnego Oddziału ratunkowego w Płońsku wraz z przebudową terenu zewnętrznego zamawiający otrzymał oferty 354 240zł., 369 000zł., 436 158zł., 450 000zł., 490 524zł., 505 530zł. 589 170zł., 615 000zł, 660 264zł., 981 244zł, 1 167 270zł.

5) opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej remontu i aranżacji pomieszczeń budynku Rektoratu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego wraz z usługą nadzoru autorskiego – zamawiający otrzymał oferty od 217 710zł., 270 000zł., 309 345zł., 335 790zł., 392 370zł., 426 810zł., 464 940zł. 503 070zł. 1 094 700zł.

6) opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej hurtowni farmaceutycznej w

Składnicy RARS w Wąwale, gdzie zamawiający otrzymał oferty: 316 110zł., 334 560zł., 375 765zł., 388 680zł., 442 800zł., 479 700zł., 507 867zł., 615 000zł., 627 200zł., 649 440zł., 713 400zł., 1 212 780zł.

7) opracowanie PFU powierzchni laboratoryjnej, biurowej oraz części wspólnych dla budowy Centrum Kompetencji Łukasiewicza zamawiający otrzymał oferty 307 500zł., 325 950zł., 350 550zł., 456 330zł., 608 850zł., 734 310zł., 836 4000zł., 848 700zł., 1 208 106zł.,

8) opracowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej Bałtyckiego Centrum Badań Interdyscyplinarnych zamawiający przeznaczył na sfinansowanie zamówienia 309 960zł., a otrzymał oferty od 79 950zł. do 404 670zł. przy czym zamówienie nie dotyczy opracowania dokumentacji projektowej

9) wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej zadania budowa Terminalu pasażerskiego na Lotnisku Zielona Góra - Babimost, gdzie złożono oferty od 734 925zł. do 7 318 500zł. i wybrano najtańszą ofertę, w której wyjaśnieniach rażąco niskiej ceny podano, że jest to firma specjalizująca się w projektowaniu obiektów budowlanych od 2012, obsługuje dużo zleceń ma profesjonalną kadre, zakłada zysk na poziomie 8-10%, wykonywał projekty na obiektach w obrębie projektowanej inwestycji, opracowywał PFU dla zadania budowa Hali Odlotów na tym lotnisku, podał koszt zatrudnienia głównych projektantów, personelu pomocniczego, koszty stałe biura, dojazdy i delegacje, pozostałe koszty i zysk. Realizacja wymaga zaangażowania 35-40% potencjału firmy, co zwiększy wykorzystanie zasobów i zwiększy efektywność. Posiada zorganizowane biuro i wszystkie niezbędne urządzenia i oprogramowanie. Cena uwzględnia podatki, opłaty, dojazdy, spotkania, wydruki, animacje i inne. Usługa oparta jest o specjalistyczną wiedzę popartą doświadczeniem i uprawnieniami. Uwzględnia wszystkie znane wykonawcy uwarunkowania i jest skalkulowana powyżej minimalnego wynagrodzenia za pracę. Firma już projektowała lotniska.

Z dowodów dotyczących prowadzonych uprzednio postępowań nie wynika jaka jest powierzchnia projektowanych obiektów, w większości przypadków brak danych o ubruttowionej wartości szacunkowej zamówienia, nie znane są wymagania zamawiającego, co do kadry i jej doświadczenia, choć w części informacji pojawia się dana, że doświadczenie kadry było przedmiotem oceny ofert. Z tych informacji nie wynika również jaką pracowitość zakładali poszczególni wykonawcy.

Izba doszła do przekonania, że na podstawie informacji z otwarcia ofert, czy informacji o wyniku postępowania przedstawionych przez odwołującego i przystępującego można ustalić jedynie, że pomiędzy ofertą najtańszą, a ofertą najdroższą składanymi w zamówieniach na opracowanie wielobranżowej dokumentacji projektowej różnice w cenach znacznie przekraczają wynikające z art. 224 ust. 2 ustawy 30%.

Izba ustaliła, że zamawiający wymagał minimalnego 7 osobowego zespołu i przyjmując, że średnie wynagrodzenie miesięczne podane w kalkulacji szczegółowej przystępującego jest wartością brutto, to przystępujący jest w podanej przez siebie cenie wymagane minimum zamawiającemu zapewnić. Zespoły osobowe odwołującego i przystępującego nieznacznie się różnią ilością osób. Obie oferty różni natomiast zdecydowanie ilość roboczogodzin. W przypadku oferty odwołującego jedynie 4 specjalistów ma przewidziane stawki godzinowe wykraczające poza widełki określone w kalkulacji przystępującego tj. od około 45 zł. Do 150zł. Obaj wykonawcy przewidzieli ten sam poziom ryzyka na sytuacje nieprzewidziane, ale odwołujący zakłada wyższy zysk i przewiduje ryzyko kar umownych, a przystępujący poza kosztami osobowymi skalkulował koszty ogólne zarządu, amortyzację sprzętu i oprogramowania koszty delegacji i dojazdów, które z kolei nie są wyszczególnione w kalkulacji odwołującego. Obaj wykonawcy różnią się też sposobem przedstawiania stanowisk i stopniem szczegółowości kalkulacji. Niemniej jednak Izba nie znalazła podstaw do ustalenia, że przystępujący nie skalkulował pełnego zakresu zamówienia, przeciwnie przystępujący dla swojej kalkulacji posługuje się zakresem rzeczowym wynikającym wprost z jednego z dokumentów zamówienia opracowanym przez zamawiającego. Izba dostrzega się same wyjaśnienia nie są szczegółowe i mogą być stosowane w kilku postępowaniach, a także wskazują na okoliczności dostępne także innym wykonawcom, ale wezwanie zamawiającego miało charakter ogólny, nie stawiało szczególnych wymagań, co do stopnia szczegółowości udzielanych wyjaśnień, stąd też w ocenie Izby nie sposób podważyć faktu, że wyjaśnienia te zostały złożone. W ocenie Izby zarówno przystępujący jak i odwołujący przedstawili kalkulacje szczegółowe, które pozwoliły ustalić poziomy wynagrodzeń poszczególnych zatrudnionych osób, poziomy kosztów innych niż pracownicze, zakładanego zysku i przewidywanych rezerw i obie kalkulacje wyjaśniają poziom zaoferowanych ceny. Natomiast Izba ustaliła, że zamawiający nie przedstawił minimalnych poziomów pracochłonności, które wykonawcy mieliby obowiązek uwzględnić w swojej ofercie. Z dowodów z innych postępowań można ustalić jedynie, że dla usług projektowych znaczące różnice w cenach pomiędzy ofertami są charakterystyczne dla tego rynku. Nie zostało natomiast wykazane, że poziom 20 000 roboczogodzin jest poziomem charakterystycznym dla rynku usług projektowych dla obiektów IV kategorii o powierzchni 15000m².

Izba uznała, że szczegółowe kalkulacje przedstawione przez obu wykonawców mogą stanowić dowód na prawidłowość kalkulacji zaoferowanych przez nich cen. Jest to przedstawienie zakresu przedmiotu zamówienia w ujęciu kosztów osobowych, liczebności projektowanego zespołu i jego zaangażowania z matematycznym przeliczeniem tych wartości na cenę złożonej oferty i jako takie stanowi wiarygodny dowód wyjaśniający zaoferowane ceny u obu wykonawców, natomiast nie są to dowody wzajemnie się

wykluczające, gdyż obaj wykonawcy mieli pozostawioną przez zamawiającego swobodę tak co do liczebności zespołu, zaangażowania poszczególnych osób w okresie realizacji zamówienia jak i przyjętych pracochłonności i każdy z wykonawców podszedł do tych wyliczeń kierując się własną wiedzą i doświadczeniem. A różnice w cenach obu ofert nie są niezwykłym zjawiskiem na rynku usług projektowych, co Izba ustaliła na podstawie dowodów z innych postępowań złożonych przez obie strony. Izba uznała za wiarygodne oświadczenie własne FS&P Arcus, co do przyjętej przez odwołującego pracochłonności, jednak nie stanowi ono podstawy do uznania za niewiarygodne założeń pracochłonności przyjętej przez przystępującego, obaj bowiem bazują na własnych doświadczeniach, które mogą być różne. Nadto sam odwołujący w oświadczeniu swego konsorcjanta posługuje się pojęciami wskazującymi, że przyjęta pracochłonność na poziomie 20 000 godzin to efekt danych statystycznych, pewne wartości orientacyjne, co nie może stanowić wystarczającego dowodu dla przyjęcia, że w tym postępowaniu zamówienie można wykonać należycie jedynie przy założeniu tych wskazanych przez odwołującego 20 000 rhb. Z kolei wyliczenia według Izby Architektów RP nie podają w ogóle skąd wzięta się pracochłonność ok. 20 000 rhb, a kalkulacja według SARP nie odwołuje się do ilości roboczogodzin.

Izba wzięła także pod uwagę, że część dowodów składanych przez odwołującego tj. dowody na podstawie oświadczeń zamawiającego z odpowiedzi na odwołanie czy pisma z dnia 28 lutego 2023 r., to w istocie oświadczenia własne odwołującego oparte na założeniach błędnie odczytanych informacji przekazanych przez zamawiającego lub nie znajdujących pokrycia w wyjaśnieniach złożonych przez przystępującego. Z tego względu nie stanowiły one dowodów, na których Izba się oparła.

Izba zważyła, co następuje:

Izba stwierdziła, że zgłoszone przystąpienie spełnia wymogi formalne określone w art. 525 ustawy.

Izba nie dopatrzyła się zaistnienia przesłanek określonych w art. 528 ustawy, które skutkowałyby odrzuceniem odwołania.

Izba oceniła, że odwołujący wykazał przesłankę materialnoprawną dopuszczalności odwołania, o której mowa w art. 505 ust. 1 ustawy.

Zarzut naruszenia przez zamawiającego art. 226 ust. 1 pkt 8 w zw. z art. 224 ust. 6 ustawy przez zaniechanie odrzucenia oferty GRAPH'IT, pomimo że oferta tego wykonawcy zawiera rażąco niską cenę, a wykonawca nie obalił domniemania rażąco niskiej ceny zgodnie z dyspozycją art. 224 ust. 5 ustawy

Zarzut nie potwierdził się. W ocenie Izby, o ile same wyjaśnienia przystępującego wskazują na okoliczności sprzyjające mu w wykonaniu przedmiotowego zamówienia takie jak posiadane doświadczenia, stała i doświadczona kadra, stosowane rozwiązania techniczne, czy posiadanie kilku biur są to okoliczności, które nie są wyłącznie charakterystyczne dla przystępującego i mogą występować u innych wykonawców z branży projektowej. Niemniej jednak nie oznacza, że nie mają wpływu na wysokość skalkulowanej ceny. Stale współpracujący ze sobą zespół dobrze zorganizowany i prawidłowo zarządzany może mieć przewagę nad podobnym liczebnie i kompetencyjnie zespołem, który jest zespołem tworzonym na potrzeby danego postępowania. Tak samo jak doświadczenie w projektowaniu danego rodzaju obiektów może wpływać na szybkości i efektywność projektowania względem wykonawcy, który w danym rodzaju obiektach się nie specjalizuje lub ma mniejsze doświadczenie. Niezależnie od tych stwierdzeń należy zauważyć, że same wyjaśnienia przystępującego zostały poparte dowodem w postaci kalkulacji uwzględniającej zakres przedmiotu zamówienia, ujawniającej liczebność i stanowiska zespołu projektowego oraz zakładaną czasochłonność w odniesieniu do poszczególnych etapów prac projektowych. Takie kalkulacje są dowodami potwierdzającymi zdolność do wykonania zamówienia za określoną cenę. Obrazują bowiem jakie założenia do kalkulacji przyjęł dany wykonawca, pozwalają ocenić realność tych założeń, a także to czy wykonawca zamierza wykonać zakres zamówienia odpowiadający wymaganiom zamawiającego. Z tego względu Izba nie zgodziła się z twierdzeniem odwołującego, że wyjaśnienia przystępującego nie zostały poparte jakimkolwiek dowodem. Przeciwnie Izba uznała, że przystępujący złożył dowody w postaci kalkulacji i wykazu uzyskanej pomocy publicznej, zaś w treści samych wyjaśnień znalazł się skan dokumentu ubezpieczenia potwierdzający poziom zatrudnienia u przystępującego na podstawie umowy o pracę. W ocenie Izby zatem wyjaśnień nie można było uznać za gołosłowne. Być może można by oczekiwać większej szczegółowości tych wyjaśnień, zawarcia zanonimizowanych umów o pracę, czy zleceń potwierdzających gotowość pracy na danym stanowisku za określoną płacę lub stawkę godzinową, jednak w ocenie Izby realność tych stawek potwierdziła kalkulacja samego odwołującego, które jedynie dla czterech stanowisk przewiduje wynagrodzenie godzinowe wyższe niż to, które mieści się w widełkach wynikających z kalkulacji przystępującego. Z tego względu Izba dała wiarę, że osoby wskazywane na poszczególne stanowiska mogą być zatrudnione na podanych przez przystępującego stawkach godzinowych. Co do wysokości rezerwy na wydatki nieprzewidziane obaj założyli taką samą, co do zysku to zysk przystępującego jest założony niżej, ale także na akceptowalnym poziomie. Odwołujący założył jeszcze jedną rezerwę, a przystępujący wyodrębnił koszty ogólne zarządu, amortyzacje sprzętu i oprogramowania i koszty delegacji i dojazdów. Tym samym w ocenie Izby istota różnicy pomiędzy cenami obu ofert sprowadza się do założonej przez obu wykonawców pracochłonności. Jednak w ocenie Izby brak jest dowodu na to, że pracochłonność założona przez przystępującego

go jest założona wadliwie. O tym choćby, że poszczególne biura projektowe mogą zakładać różne poziomy pracochłonności, skutkujące znaczącymi rozbieżnościami w cenach składowych ofert świadczą właśnie przedkładane przez obie strony informacje z wcześniej prowadzonych postępowań, które wskazują na to, że pomiędzy najtańszą ofertą, a ofertą najdroższą zachodzi różnica nawet 90%. Zamawiający nie określił szczegółowych wymagań, co do większej niż 7 osób liczebności zespołu projektowego, nie określił wymagań co do pracochłonności pozostawiając w tym zakresie swobodę wykonawcom. W ocenie Izby zgromadzony materiał dowodowy nie daje podstaw do uznania, że zaoferowana przez przystępującego cena jest ceną rażąco niską. Co do ceny przyjętej z tytułu nadzorów, to zamawiający wymagał skalkulowania 20 nadzorów płatnych i 2 bezpłatnych i taką ilość nadzorów skalkulował przystępujący, co więcej skalkulowana przez niego cena za jeden nadzór jest ceną, którą również kalkulował zamawiający, stąd ta cena nie mogła budzić wątpliwości zamawiającego. To, że przystępujący skalkulował większą niż wymagana ilość nadzorów, nie może stanowić podstawy do uznania, że oferta przystępującego jest oferta z rażąco niską ceną. Z tego względu Izba oddaliła zarzut zaniechania odrzucenia oferty zawierającej rażąco niską cenę.

Zarzut naruszenia przez zamawiającego art. 226 ust. 1 pkt 5 i 10 ustawy przez zaniechanie odrzucenia oferty GRAPH'IT, pomimo że zawiera ona błąd w obliczeniu ceny stanowiący jednocześnie o niezgodności treści oferty z warunkami zamówienia

Zarzut nie potwierdził się. Zarzut oparty był na założeniu, że przystępujący nie uwzględnił całego zakresu przedmiotowego zamówienia lub nie skalkulował niezbędnego zespołu w szczególności rzeczoznawców, projektantów sprawdzających, kosztorysantów, geologa, geodety, grafika, akustyka, projektanta wnętrz, projektanta sieci zewnętrznych, projektanta zieleni, ani nie przewidział potrzeby zaangażowania kilku osób na danym stanowisku w celu zachowania terminu wykonania zamówienia. Odwołujący podnosił także brak skalkulowania kosztów projektów wykonawczych i zbyt mała pracochłonność. Jednak Izba aby stwierdzić niezgodność treści oferty z warunkami zamówienia musi najpierw być w stanie ustalić, że zamawiający dany warunek postawił. Zamawiający nie wskazał każdej niezbędnej funkcji, którą należało uwzględnić w wykonaniu zamówienia. Nakazał jedynie kalkulację co najmniej zespołu 7 projektantów wszystkich branży i w ocenie Izby wyjaśnienia potwierdzają, że przystępujący skalkulował to wymagane minimum, co więcej przewidział zespół znacznie ponad to minimum wykraczający, bo 21 osobowy. Zamawiający nie przewidział też określonej pracochłonności wymaganej do skalkulowania pozostawiając tę kwestię ocenie wykonawców, a zatem znowu brak jest możliwości porównania wymagań zamawiającego z treścią wyjaśnień przystępującego i w konsekwencji stwierdzenia, że treść oferty nie odpowiada tym wymaga-

niom. Co do projektów wykonawczych, to w ocenie Izby przystępujący postępując się dokumentem opracowanym przez zamawiającego na potrzeby przygotowania kalkulacji wykazał, że żadnego z wymaganych zakresów nie pominął. Natomiast, co do zarzutu zaniechania odrzucenia oferty przystępującego z powodu błędu w obliczeniu ceny, tro słusznie zauważył odwołujący, że cena oferty była ceną ryczałtową, zatem zamawiający nie postawił szczegółowych wymagań co do obliczenia ceny, a jedynie oczekiwał podania jej w rozbiory i dokumentację, co przystępujący uczynił. Izba nie dopatrzyła się błędu w obliczeniu ceny w ofercie przystępującego. Z tego względu zarzut należało oddalić.

Zarzut naruszenia przez zamawiającego art. 239 ust. 1 i 2 ustawy przez wybór oferty GRAPH'IT pomimo, że oferta ta podlega odrzuceniu

Zarzut nie potwierdził się. Zarzut ten jest zarzutem wynikowym opartym na przekonaniu odwołującego, że oferta przystępującego podlegała odrzuceniu czy to jako oferta z ceną rażąco niską, oferta niezgodna z warunkami zamówienia, czy zawierająca błąd w obliczeniu ceny. Skoro Izba nie dopatrzyła się zaniechania odrzucenia oferty przystępującego, na którejkolwiek z tych podstaw, to w konsekwencji nie mogło dojść do skutecznego zakwestionowania wyboru oferty jako najkorzystniejszej. Zarzut zatem podlegał oddaleniu.

Zarzut naruszenia przez zamawiającego art. 16 pkt 1 ustawy oraz art. 17 ust. 2 ustawy przez prowadzenie postępowania w sposób naruszający zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia co doprowadziło do zaniechania odrzucenia oferty GRAPH'IT

Zarzut nie potwierdził się. Zarzut ten jest zarzutem wynikowym opartym na przekonaniu odwołującego, że oferta przystępującego podlegała odrzuceniu czy to jako oferta z ceną rażąco niską, oferta niezgodna z warunkami zamówienia, czy zawierająca błąd w obliczeniu ceny. Skoro Izba nie dopatrzyła się zaniechania odrzucenia oferty przystępującego, na którejkolwiek z tych podstaw, to w konsekwencji nie mogło dojść do skutecznego uznania, że zamawiający nie zapewnił uczciwej konkurencji i równego traktowania a także udzielił zamówienia wykonawcy wybranemu niezgodnie z przepisami ustawy. Zarzut zatem podlegał oddaleniu.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 574 i 575 ustawy, tj. stosownie do wyniku postępowania, z uwzględnieniem postanowień Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie szczegółowych rodzajów kosztów postępowania odwoławczego, ich rozliczania oraz wysokości i sposobu pobierania wpisu od odwołania z dnia 30 grud-

nia 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 2437) na podstawie par. 8 ust. 2 zd. 1 cyt. rozporządzenia obciążając kosztami uiszczonego wpisu odwołującego.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji.

Przewodniczący: